

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Jaworznie**

z dnia 2023 r.

**w sprawie zatwierdzenia programu naprawczego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki
Zdrowotnej Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 991 z późn. zm.), w związku z uchwałą nr LV/730/2023 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie za 2022 rok

**Rada Miejska w Jaworznie
uchwała, co następuje:**

§ 1

Zatwierdzić program naprawczy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Jaworzna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezydent Miasta Jaworzna

Paweł Silbert

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Jaworznie
z dnia 2023 r.

**SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD
OPIEKI ZDROWOTNEJ
SZPITAL WIELOSPECJALISTYCZNY
W JAWORZNIE**

**PROGRAM NAPRAWCZY
NA LATA 2023-2025**

(podstawa prawna: art. 59 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności
lecniczej, tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.)

Spis treści:

I. Charakterystyka SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.....	3
1. Informacje ogólne.....	3
1.a. Podstawy prawne działalności SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.	3
1.b. Dyrekcja	4
1.c. Rada Społeczna	4
1.d. Przedmiot działalności	4
2. Cele i zadania jednostki.....	5
3. Struktura organizacyjna.....	6
II. Cel programu naprawczego.....	9
III. Analiza bieżącej sytuacji jednostki.....	9
1. Analiza otoczenia konkurencyjnego.....	9
2. Analiza zasobów majątkowych.....	11
3. Analiza zatrudnienia i kosztów pracy.....	14
4. Analiza działalności.....	18
IV. Analiza sytuacji finansowej jednostki.....	23
V. Plan naprawczy.....	31
1. Działania programu naprawczego.....	32
2. Prognoza sytuacji finansowej.....	38
VI. Podsumowanie.....	42

I. Charakterystyka SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie

1. Informacje ogólne.

Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie z siedzibą w Jaworznie przy ulicy Chełmońskiego 28 jest Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej. Organem tworzącym Szpitala jest Rada Miejska w Jaworznie.

Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 10 grudnia 1998 roku Szpital został przekształcony z jednostki budżetowej - Szpitala Miejskiego w Jaworznie w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Szpital został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 14.01.2002 rok pod numerem KRS: 0000080752.

Pozostałe dane identyfikacyjne Szpitala to:

- nadany przez Pierwszy Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu NIP: 6321753077,
- nadany przez Urząd Statystyczny w Katowicach numer identyfikacyjny w systemie REGON: 270641184.

1.a Podstawy prawne działalności SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie działa w oparciu o przepisy i akty prawne dotyczące publicznej służby zdrowia, a w szczególności na podstawie:

- Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.)
- Statutu SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie nadanego uchwałą Nr XXXIV/495/2017 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 października 2017 r. (tekst jednolity: Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 7754, ze zmianami Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r. poz. 6153)
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1516 z późn. zm.)
- Ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2702 z późn. zm.)

oraz innych przepisów dotyczących samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i państwowych jednostek organizacyjnych.

1.b Dyrekcja

- Dyrektor Szpitala – Kierownik Podmiotu Leczniczego: Gabriela Buczkowska

Dyrektor Szpitala jest przełożonym wszystkich pracowników Szpitala, kieruje działalnością Szpitala i reprezentuje jednostkę na zewnątrz. Dyrektor zarządza szpitalem poprzez ustalanie regulaminów wewnętrznych w tym organizacyjnego, pracy, premiowania, obiegu dokumentów, wydawania zarządzeń, poleceń i instrukcji.

- Zastępca Dyrektora ds. Działalności Leczniczej – Iwona Rakoczy,
- p.o. Zastępca Dyrektora ds. Pielęgniarstwa – Jolanta Sikora Kałużna.

1.c. Rada Społeczna

Radę Społeczną Szpitala, w liczbie 7 osób, powołuje Rada Miejska w Jaworznie na wniosek Prezydenta Miasta Jaworzna. Kadencja Rady Społecznej Szpitala trwa 4 lata. W skład Rady Społecznej wchodzi:

- Przewodniczący – Prezydent Miasta lub osoba przez niego wyznaczona,
- Członkowie – przedstawiciel Wojewody oraz przedstawiciele wyłonieni przez Radę Miejską w Jaworznie.

1.d. Przedmiot działalności

Podstawową działalnością Szpitala jest udzielanie świadczeń medycznych mieszkańcom Jaworzna i okolic. Większość realizowanych świadczeń finansowana jest ze środków publicznych, na podstawie zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia (dalej: NFZ). Dotychczasowa działalność prowadzona jest przez Szpital w budynkach zlokalizowanych w Jaworznie przy ulicy Józefa Chełmońskiego 28 (gdzie mieści się również siedziba Szpitala). Wykonywana przez Szpital działalność medyczna pozwala konkurować z innymi szpitalami w regionie. W strukturze organizacyjnej Szpitala, obok oddziałów szpitalnych, funkcjonuje szereg poradni specjalistycznych (ambulatoryjna opieka specjalistyczna), Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna, Izba Przyjęć, Apteka Szpitalna, Bank Krwi, Blok Operacyjny, Centralna Sterylizatornia, szereg pracowni diagnostycznych, Zespół Transportu Medycznego oraz Prosektorium. Posiadane zasoby oraz organizacja Szpitala winny zapewnić ciągłość i kompleksowość udzielanych świadczeń zdrowotnych.

Szpital prowadzi działalność, na którą posiada umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia w następujących zakresach:

- leczenie stacjonarne - szpitalne,
- szpitalny oddział ratunkowy,
- ambulatoryjna opieka specjalistyczna,
- nocna i świąteczna opieka zdrowotna,
- chemioterapia,
- świadczenia ambulatoryjne kosztochłonne,
- rehabilitacja lecznicza,
- profilaktyczne programy zdrowotne,
- programy lekowe,
- program pilotażowy KOS-BAR.

2. Cele i zadania Szpitala.

Celem SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie jest udzielanie szpitalnych oraz ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, które służą zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, a także innych działań medycznych, które wynikają z procesu leczenia.

Zadania Szpitala:

1. udzielanie świadczeń zdrowotnych zakontraktowanych z NFZ osobom uprawnionym, w zakresie przewidzianym w Regulaminie Organizacyjnym Szpitala,
2. udzielanie świadczeń zdrowotnych odpłatnych,
3. realizacja odpłatnych i refundowanych profilaktycznych programów zdrowotnych,
4. prowadzenie szkoleń personelu medycznego, a także działalności naukowej i badawczo rozwojowej,
5. wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym również wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia,
6. prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność statutowa - tylko w przypadku, gdy działalność nie wpływa negatywnie, ani nie ogranicza jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz nie jest uciążliwa dla pacjentów lub przebiegu ich leczenia,

7. realizacja zadań obronnych, które wynikają z obowiązujących przepisów i nakazów wydawanych przez właściwe organy w zakresie spraw obronnych i ochrony ludności, w tym również zadania obrony cywilnej na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisów wydanych na jej podstawie.

3. Struktura organizacyjna

W skład struktury organizacyjnej Szpitala wchodzi dwa zakłady lecznicze:

- SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie – Szpital, zajmujący się udzielaniem stacjonarnych i całodobowych świadczeń szpitalnych,
- SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie – Ambulatorium, zajmujące się udzielaniem ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.

Strukturę organizacyjną tworzą zakłady lecznicze odpowiadające rodzajom prowadzonej działalności leczniczej, jednostki i komórki organizacyjne, samodzielne stanowiska działalności podstawowej oraz samodzielne stanowiska, jednostki i komórki organizacyjne działalności pomocniczej, które zapewniają obsługę ekonomiczną, administracyjną oraz techniczną wspólną dla podmiotu leczniczego i jego przedsiębiorstw.

W organizacji wewnętrznej działalności podstawowej zakładu leczniczego SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie - Szpital funkcjonują:

1. Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej
2. Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
3. Oddział Kliniczny Chirurgii Dziecięcej
4. Oddział Kliniczny Urologii i Onkologii Urologicznej
5. Oddział Ginekologiczno-Położniczy
6. Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym
7. Oddział Kardiologiczny
8. Oddział Pediatrii
9. Oddział Neurologii
10. Oddział Udarowy
11. Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
12. Kliniczny Szpitalny Oddział Ratunkowy
13. Izba Przyjęć
14. Apteka Szpitalna
15. Bank Krwi

16. Blok Operacyjny
17. Centralna Sterylizatornia
18. Pracownia Badań Czynnościowych Układu Krążenia
19. Pracownia Wszczepiania Rozruszników Serca
20. Pracownia EEG
21. Pracownia Densytometryczna
22. Pracownia Diagnostyki Endoskopowej i Urodynamicznej
23. Pracownia Litotrypsji
24. Laboratorium
25. Dział Anestezjologii
26. Dział Diagnostyki Obrazowej
27. Zespół Transportu Medycznego
28. Prosektorium.

W organizacji wewnętrznej działalności podstawowej zakładu leczniczego SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie - Ambulatorium funkcjonują:

1. Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
2. Poradnia Chirurgii Ogólnej
3. Poradnia Neurologiczna
4. Poradnia Rehabilitacyjna
5. Poradnia Endokrynologiczna
6. Poradnia Gastroenterologiczna
7. Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
8. Poradnia Kardiologiczna
9. Poradnia Pieluszkowa
10. Poradnia Proktologiczna
11. Poradnia Chirurgii Ogólnej dla Dzieci
12. Poradnia Onkologiczna
13. Poradnia Urologiczna
14. Poradnia Reumatologiczna
15. Poradnia Logopedyczna
16. Poradnia Leczenia Osteoporozy
17. Poradnia Leczenia Wad Postawy u Dzieci i Młodzieży
18. Poradnia (gabinet) Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej
19. Gabinet Medycyny Pracy

20. Pracownia Endoskopii
21. Pracownia Motoryki Przewodu Pokarmowego
22. Dział Rehabilitacji i Fizykoterapii
23. Gabinety diagnostyczno – zabiegowe poradni specjalistycznych.

Dodatkowo, Szpital bierze udział w programie pilotażowym w zakresie opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR. Od miesiąca września 2022 roku Szpital realizuje świadczenia w tym zakresie, a w 2023 roku rozpoczął w ramach pilotażu realizację zabiegów operacyjnych. Umowa w tym zakresie została przedłużona do 31 grudnia 2024 roku.

Opisując strukturę organizacyjną Szpitala, obrazującą poszczególne obszary jego działalności należy wykazać, że na przestrzeni lat 2022 i 2023 Szpital miał przerwy i ograniczenia w udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej na wybranych oddziałach szpitalnych z powodu występowania ognisk zakażeń SARS-CoV-2, bakteriologicznych, a w sierpniu 2023 roku z powodu braku kadry lekarskiej (Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym).

Wykorzystując zaprezentowaną powyżej strukturę organizacyjną Szpitala, przy ograniczeniach, na które wskazano, w ramach działalności podstawowej, Szpital zrealizował wykazaną w tabeli numer 1 ilość świadczeń zdrowotnych.

Tabela numer 1. Liczba udzielonych świadczeń na Oddziałach Szpitalnych i w Poradniach Specjalistycznych w latach 2020-2022

Lp.	Oddziały szpitalne/poradnie	2020	2021	2022
1	Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej	1 157	1 595	1 819
2	Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej	2 010	2 216	2 663
3	Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym	1 403	1 375	1 425
4	Oddział Kardiologiczny	1 227	1 169	1 157
5	Oddział Ginekologiczno - Położniczy	928	491	566
6	Oddział Neurologii i Oddział Udarowy	1 257	1 160	1 257
7	Oddział Pediatrii	643	851	1 195
8	Oddział Kliniczny Chirurgii Dziecięcej	949	1 208	1 390
9	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	89	147	166
10	Oddział Rehabilitacyjny	72	0	0
11	Oddział Kliniczny Urologii i Onkologii Urologicznej	1 961	2 486	2 785
12	Oddział Neonatologii	215	0	0
13	Kliniczny Szpitalny Oddział Ratunkowy	7 746	8 872	9 917
14	Poradnie Specjalistyczne	34 321	46 235	54 707
	Razem:	53 978	67 805	79 047

II. Cel programu naprawczego.

W roku 2022 Szpital odnotował stratę netto w wysokości 4 893 874,03 zł. W takim przypadku Art. 59 pkt 4 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do opracowania programu naprawczego jednostki.

Celem niniejszego programu naprawczego są:

- analiza sytuacji podmiotu leczniczego SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie,
- wskazanie podstawowych elementów determinujących obecne i przyszłe działania,
- zaproponowanie niezbędnych działań do wprowadzenia zmian.

Niniejszy Program, stanowi podstawowy dokument nakreślający strategię oraz kluczowe założenia mające na celu poprawę sytuacji finansowej Szpitala oraz zwiększenie efektywności jego funkcjonowania. Poniższe opracowanie zawiera propozycję działań naprawczych i rozwojowych na lata od 2023 do 2025. W programie naprawczym została zawarta analiza stanu obecnego Placówki pod względem posiadanych zasobów, stanu finansów i zatrudnienia.

III. Analiza bieżącej sytuacji jednostki.

1. Analiza otoczenia konkurencyjnego.

SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie jest placówką medyczną, która świadczy usługi głównie dla mieszkańców miasta Jaworzna i okolicznych miejscowości. Spośród czynników społeczno - demograficznych szczególne znaczenie dla relacji popytowo-podażowej usług zdrowotnych mają następujące zmienne: liczebność populacji, dzietność oraz oczekiwana długość życia. W najbliższych latach wzrośnie udział osób w starszym wieku, które będą wymagać zwiększonego i ułatwionego dostępu do świadczeń opiekuńczych oraz wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych. W każdym systemie zdrowotnym istnieje zapotrzebowanie na coraz to większe środki potrzebne na zaspokojenie wszystkich potrzeb zdrowotnych. Szybki postęp technologiczny, wysokie koszty tworzenia nowych rozwiązań diagnostycznych, leczniczych oraz koszty związane z zatrudnieniem kadry specjalistycznej, a także coraz to większe oczekiwania pacjentów spowodowały, że placówki medyczne, dążąc do prawidłowego rozwoju, konkurują na rynku medycznym na którym funkcjonują. Potencjalny pacjent zwykle sam decyduje, gdzie chciałby mieć udzielane świadczenia planowe. Zależy to głównie od renomy Szpitala na którą składa się między innymi opinia dotycząca

lekarzy i pozostałego personelu medycznego. Dlatego tak ważna jest, jakość świadczonych usług, poziom kadry medycznej oraz kompleksowość oferty Szpitala. Na terenie działania województwa śląskiego znajduje się szereg podmiotów leczniczych, stanowiących dla Szpitala konkurencję. Placówka musi rywalizować zarówno z innymi szpitalami powiatowymi, jak również działającym w bezpośrednim sąsiedztwie szpitalem wojewódzkim. Konkurencja nie sprowadza się jedynie do faktu funkcjonowania w miastach ościennych podmiotów o charakterze leczenia zamkniętego – stacjonarnego. Większym problemem jest to, iż okoliczne szpitale prowadzą, w znaczącej części, oddziały szpitalne o identycznym profilu. Do najważniejszych, niekorzystnych dla Szpitala skutków silnej konkurencji zaliczyć można:

- ograniczone możliwości prawidłowej realizacji umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- brak możliwości zwiększenia przez Szpital wartości kontraktów rentownych lub dających szanse zwiększenia ich rentowności,
- trudności z pozyskaniem personelu medycznego oraz wzrost kosztów wynagrodzeń wynikających z konieczności rywalizacji o pracownika.

Placówki konkurencyjne, świadczące podobne usługi zdrowotne przedstawia tabela numer 2.

Tabela numer 2. Placówki konkurencyjne, świadczące podobne usługi zdrowotne

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	SOR	Odległość [km]
1	SP ZOZ Szpital nr 2 w Mysłowicach	ul. Bytomska 41, 41-400 Mysłowice	NIE	15
2	Szpital Powiatowy w Chrzanowie	ul. Topolowa 16, 32-500 Chrzanów	TAK	17
3	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o.o. w restrukturyzacji	ul. Szpitalna 1, 41-219 Sosnowiec	NIE	18
4	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 5 w Sosnowcu	Plac Medyków 1, 41-200 Sosnowiec	TAK	23
5	Szpital Miejski w Tychach	ul. Cicha 27, 43-100 Tychy	NIE	34

Choć wyżej wymienione placówki świadczą usługi zdrowotne w podobnym zakresie to ze względu na ich położenie (odległość) nie stanowią konkurencji dla jaworznickiego szpitala w sytuacji nagłego zagrożenia zdrowia lub życia. W takich sytuacjach determinantem jest czas dostarczenia pacjenta do placówki.

Rozważając konkurencyjność jaworznickiego szpitala należy także wspomnieć o wątku medycyny komercyjnej. Trudna sytuacja publicznej ochrony zdrowia powoduje, że pacjenci coraz częściej korzystają z płatnych usług. Dodatkowo rośnie też zamożność i świadomość społeczeństwa, które ceni sobie szybką i kompleksową opiekę, a zatem proponowana struktura

organizacyjna oraz zakres usług powinny być spójne z potrzebami populacji, w której działa Szpital oraz umowami zawartymi z NFZ.

2. Analiza zasobów majątkowych.

Szpital korzysta z nieruchomości, które zostały mu przekazane użytkowanie przez Gminę Miasta Jaworzna. W skład majątku Szpitala wchodzi dziewięć budynków. Funkcjonowanie Szpitala w zakresie materii budowlanej oraz wyposażenia technicznego regulują przepisy, które ściśle określają wymagania jakie jednostka musi spełnić prowadząc działalność leczniczą. Szpital winien dostosowywać i modernizować infrastrukturę zgodnie z nowelizacjami obowiązujących przepisów. Aktualnie stan techniczny budynków nie spełnia w całości obowiązujących wymogów stawianych placówkom medycznym - wszelkie konieczne prace są jednak planowane w taki sposób, aby wszystkie konieczne wymogi zostały spełnione. Standard funkcjonalny utrzymywany jest na zaledwie zadowalającym poziomie (modernizacja oddziałów szpitalnych, modernizacja wyeksploatowanego systemu klimatyzacji, modernizacja wind szpitalnych, wymiana wyeksploatowanych, drogich urządzeń np. tomograf komputerowy, czy rezonans magnetyczny oraz zakup drobnego sprzętu medycznego np. pomp strzykawkowych).

Ważnym jest, że Szpital posiada zapasowe źródło prądu (agregat prądotwórczy), który w razie braku napięcia automatycznie uruchamia się pozwalając zaopatrzyć najważniejsze pomieszczenia w energię elektryczną.

Szpital podjął starania dotyczące montażu instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku placówki. Został złożony wniosek do właściwej instytucji celem dofinansowania projektu ze środków Unii Europejskiej. Planowany termin realizacji przewidziano na 2024 rok.

Wskazując na inwestycje dostosowawcze należy zauważyć, że w najbliższym czasie Szpital będzie musiał dostosować ładowisko do nowych wymogów prawnych. Należy zwrócić uwagę, że część urządzeń ppoż. takich jak np. drzwi ppoż., instalacje sygnalizacji pożaru, oddymiania eksploatowana jest od kilkadziesiąt lat i wymiana oraz remonty bieżące jej podzespołów zdarzają się coraz częściej, a są konieczne. W ostatnim okresie znacznie wzrosły koszty wynikające z konieczności utrzymania w pełnej gotowości tych sprzętów i urządzeń. Tomograf Komputerowy, będący na stanie SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie, który został zakupiony w 2006 roku w ostatnich latach ulegał częstym awariom. W okresie od stycznia do maja 2023 roku wykonywane usługi serwisowe tymczasowo przywracały sprawność aparatu, pozwalając na jego krótkotrwałe uruchomienie, po czym następowała kolejna awaria, która pociągała w następstwie bardzo wysokie koszty serwisowe. Ostatnia wycena usługi serwisowej nie gwarantowała, iż jej wykonanie przywróci trwale użyteczność aparatu i zakończy kosztowną

serię napraw, dlatego podjęto decyzję o jej niewykonaniu. Szpital, aby zabezpieczyć świadczenie usług medycznych w tym zakresie podjął decyzję o dzierżawie TK z firmy zewnętrznej do momentu pozyskania nowego Tomografu Komputerowego, którego zakup w całości zostanie sfinansowany ze środków pochodzących z Funduszu Medycznego w 2024 r.

Szpital posiada w swojej strukturze oddziały zabiegowe, które wymagają zabezpieczania bloku operacyjnego. Obecny blok operacyjny został wybudowany ponad 15 lat temu i jest znacznie wyeksploatowany. Rozbudowy i zastosowania nowych technologii wymaga również klimatyzacja i wentylacja bloku operacyjnego.

Dodatkowo, należy wskazać, że Szpital dysponuje znacznymi zasobami wyeksploatowanej aparatury medycznej. Dlatego bardzo istotne jest, aby przede wszystkim wymieniać sprzęty wyeksploatowane, który nie zapewniają odpowiedniej jakości świadczeń medycznych. Ze względu na duży stopień zużycia sprzętu i aparatury medycznej, przewiduje się, że koszty napraw będą ulegać zwiększeniu. Szpital będzie inwestował w sprzęt i aparaturę medyczną, jeżeli pozyska środki pieniężne z zewnętrznych źródeł finansowania.

W przyszłości zapewni to kompleksowość świadczenia usług medycznych, a jednocześnie podwyższy ich jakość, zwiększy bezpieczeństwo pacjentów leczonych operacyjnie, poprawi warunki pobytu, spowoduje zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną oraz doprowadzi do obniżenia kosztów eksploatacyjnych.

Zestawienie aparatury i sprzętu medycznego wykorzystywanego przez poszczególne komórki organizacyjne Szpitala wykazano w tabeli numer 3 (stan środków trwałych na 31.12.2022 r.).

Tabela numer 3. Zestawienie aparatury i sprzętu medycznego na dzień 31.12.2022 r. (w szt.)

Aparatura i sprzęt medyczny	Liczba				
	0-3 lat	4-8 lat	9-11 lat	12 i więcej	Ogółem
Anestezjologia b/łóżka	15	17	8	91	131
Apteka Szpitalna	0	1	1	6	8
Blok Operacyjny	21	26	41	1 281	1 369
Centralna Sterylizatoria	3	4	2	66	75
Dział Diagnostyki Obrazowej	6	7	12	22	47
Dział Rehabilitacji	7	36	10	33	86
Laboratorium	2	3	4	29	38
Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	29	85	8	174	296
Kliniczny Oddział Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej - Chemioterapia	8	2	33	1	44
Oddział Kliniczny Chirurgii Dziecięcej	6	12	92	21	131
Kliniczny Oddział Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej	37	14	10	109	170

Aparatura i sprzęt medyczny	Liczba				
	0-3 lat	4-8 lat	9-11 lat	12 i więcej	Ogółem
Kliniczny Oddział Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej	37	14	10	109	170
Oddział Kliniczny Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej	6	142	9	59	216
Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym	37	16	5	90	148
Oddział Ginekologiczno-Położniczy	0	30	28	60	118
Oddział Kardiologiczny	29	14	3	50	96
Oddział Neurologii i Oddział Udarowy	10	127	10	20	167
Oddział Pediatrii	3	45	17	27	92
Oddział Kliniczny Urologii i Onkologii Urologicznej	4	158	8	22	192
Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	11	0	0	0	11
Poradnie Specjalistyczne	21	31	4	22	78
Pracownia EKG i UKG	0	3	8	13	24
Pracownia Endoskopii i Motoryki Przewodu Pokarmowego	3	8	6	44	61
Stanowisko P/Poż	0	0	4	0	4
Kliniczny Szpitalny Oddział Ratunkowy	26	27	17	103	173
RAZEM	284	808	340	2 343	3 775
UDZIAŁ PROCENTOWY W POSZCZEGÓLNYCH LATACH	8%	21%	9%	62%	100%

W ramach działalności inwestycyjnej, zapewniającej rozwój, SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie uczestniczy w projekcie informatycznym, w ramach którego powstaje platforma „eCareMed”, który jest dofinansowany z Unii Europejskiej w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt pn. „eCareMed - elektroniczna dokumentacja medyczna oraz e-usługi w drodze do akredytacji Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie” zakłada, że zostanie wytworzony i uruchomiony szereg usług dostępnych poprzez sieć Internet, (e-Usług) tworzących unikalną w skali kraju grupę funkcjonalności. e-Usługi Platformy kierowane będą zarówno do personelu medycznego pracującego w Szpitalu, jak i pacjentów diagnozowanych lub leczonych w placówce. Całość projektu ma zostać zrealizowana w 2023 roku.

W ramach finansowania zewnętrznego Szpital otrzymał pomoc finansową:

a) dotacje z Gminy Miasta Jaworzna na następujące inwestycje:

- przebudowa Oddziału Kardiologii SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie (realizacja 2023 rok),
- zakup aparatury i sprzętu medycznego niezbędnego dla funkcjonowania Szpitala - zakup aparatu USG, resektoskopów i uretrotomu (realizacja 2023 rok),

b) ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 poprzez Narodowy Fundusz Zdrowia na zakup sprzętu informatycznego w celu podniesienia bezpieczeństwa teleinformatycznego (realizacja 2023 rok).

3. Analiza zatrudnienia i kosztów pracy.

Politykę kadrową w Szpitalu reguluje Regulamin Pracy i Regulamin Wynagradzania pracowników, który został wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora. Liczebność oraz struktura zatrudnienia są uwarunkowane wymogami stawianymi przez NFZ, przepisami w ochronie zdrowia, czynnikami rynku pracy oraz wiekiem pracowników w poszczególnych grupach zawodowych. Istotnym zagrożeniem dla Szpitala w obszarze zatrudnienia, oprócz trudnej sytuacji finansowej, jest sytuacja na rynku pracy związana z brakiem kadr medycznych, głównie lekarzy i pielęgniarek, która wiąże się z koniecznością regulacji płacowych przewyższających możliwości finansowe Szpitala. Sytuacja ta negatywnie wpływa na kondycję finansową, ale takie działanie jest niezbędne do zachowania ciągłości świadczeń medycznych. Niedobór lekarzy na oddziałach szpitalnych może zaburzać realizację świadczeń medycznych i zagrażać bieżącemu ich funkcjonowaniu. Szpital na bieżąco prowadzi działania mające na celu pozyskanie kadry medycznej lekarskiej i pielęgniarskiej. Jest to bardzo trudne ze względu na niedobory kadry medycznej w całym kraju. Dyrekcja przeprowadza szereg rozmów z potencjalnymi kandydatami do pracy, zarówno kadry pielęgniarskiej jak i lekarskiej i organizuje postępowania konkursowe.

Szpital posiada akredytację do prowadzenia specjalizacji lekarskich i staży, dzięki czemu może pozyskiwać nowe kadry kształcących się lekarzy, jak również finansowanie ich wynagrodzenia. W chwili obecnej Szpital zatrudnia 29 rezydentów i 7 stażystów.

Szpital współpracuje również z zewnętrzną firmą świadczącą usługi rekrutacyjne związane z pozyskaniem do pracy personelu medycznego narodowości ukraińskiej, z zakresu doradztwa personalnego, pośrednictwa pracy, usług z zakresu rekrutacji, obejmujących wyszukiwanie i przedstawianie swoim klientom kandydatów oraz pomocy w stałym zatrudnieniu i utrzymywaniu zatrudnienia.

W poniższych tabelach przedstawiono stan zatrudnienia w ramach umowy o pracę w latach 2020-2022.

Tabela numer 4. Stan zatrudnienia w latach 2020-2022

Zatrudnienie (umowa o pracę)	31.12.2020		31.12.2021		Dynamika %		31.12.2022		Dynamika %	
	osoby	etaty	osoby	etaty			osoby	etaty		
lekarze	105	100,00	93	88,50	88,6	88,5	90	83,90	96,8	94,8
pielęgniarki i położne	273	260,50	246	237,50	90,1	91,2	247	238,75	100,4	100,5
pozostały personel medyczny	168	168,25	185	180,50	110,1	107,3	181	178,05	97,8	98,6
pozostały personel niemedyczny	78	77,50	78	76,00	100,0	98,1	78	75,60	100,0	99,5
razem	624	606,25	602	582,50	96,5	96,1	596	576,30	99,0	98,9

Struktura zatrudnienia w Szpitalu obejmuje personel medyczny, niezbędny do spełnienia formalnych wymogów NFZ związanych z kontraktowaniem świadczeń opieki zdrowotnej oraz personel obsługi i administracji. Większość pracowników zatrudniona jest na podstawie umów o pracę. Część personelu (głównie medycznego) świadczy usługi na podstawie tzw. kontraktów, czyli umów cywilnoprawnych.

Najliczniejszą grupę zawodową tworzą pielęgniarki i położne, które stanowią 41,4% ogółu pracowników Szpitala. Kolejną, co do wielkości grupą zawodową jest pozostały personel medyczny 30,4%, następnie lekarze 15,1%. Pozostały personel niemedyczny, w tym personel administracji, ekonomiczny, techniczny, gospodarczy i obsługi stanowi 13,1%.

Z uwagi na problemy z zabezpieczeniem wakatów pielęgniarskich Szpital prowadzi działania mające na celu pozyskiwanie kadry pielęgniarskiej poprzez współpracę z uczelniami wyższymi, kształcącymi na kierunku pielęgniarstwo, umożliwienie realizacji praktyk zawodowych, realizowanie we współpracy z Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych w Katowicach kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych dla pielęgniarek, organizowanie konferencji w ramach Ośrodka Doskonalenia Kadr Medycznych, pracę dydaktyczną na kierunkach medycznych z nastawieniem na promowanie zawodu pielęgniarki i możliwość zatrudnienia w Szpitalu w Jaworznie.

Poza działalnością prowadzoną przez Szpital w sposób bezpośredni, część zadań realizowanych jest przez podmioty zewnętrzne. Usługi zlecane podmiotom w ramach outsourcingu obejmują:

- sprzątanie Szpitala (z wyłączeniem oddziału ginekologii, bloku operacyjnego, laboratorium i apteki),
- pranie bielizny szpitalnej,
- żywienie.

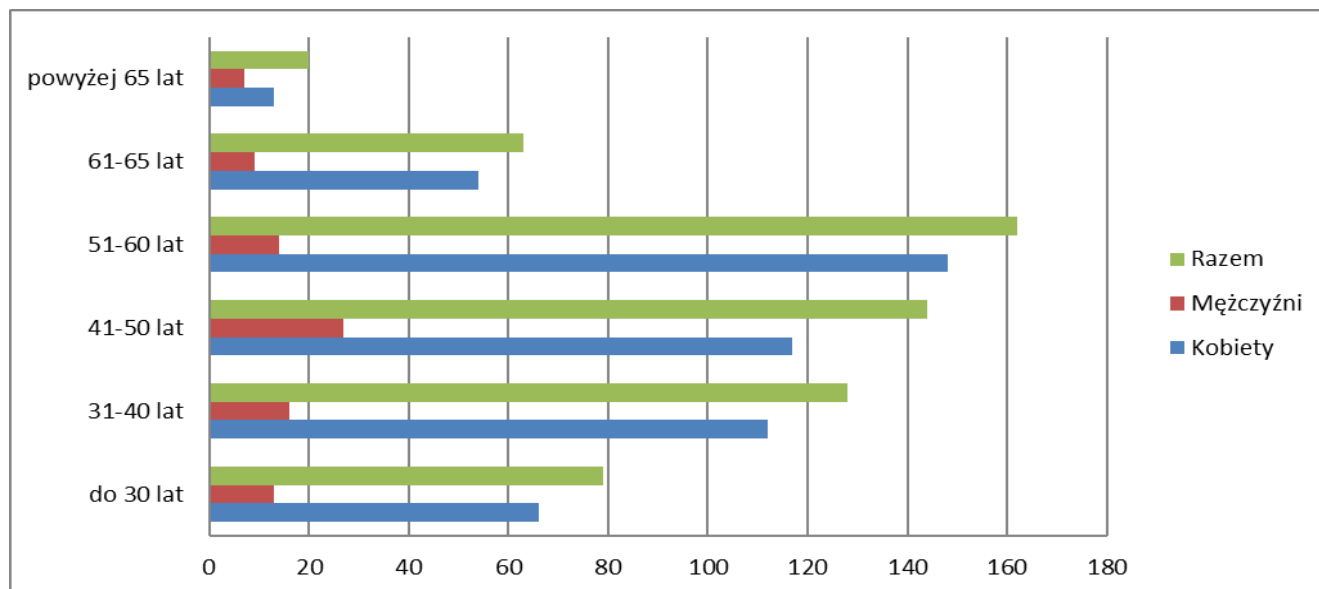
Liczba i struktura zatrudnionych (wiek, staż pracy, wynagrodzenie) ma istotny wpływ na wartość tworzonych rezerw z tytułu przyszłych odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych. W bilansie sporządzonym na dzień 31.12.2022 roku rezerwy z tego tytułu wynoszą 9 471 404,00 zł, w tym rezerwy krótkoterminowe, które wynoszą 2 034 769,00 zł. W tabeli numer 5 przedstawiono analizę wiekową zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na dzień 31.12.2022 roku (w osobach).

Tabela numer 5. Analiza wiekowa zatrudnienia na umowę o pracę wg stanu na dzień 31.12.2022 r. (w osobach)

Wyszczególnienie	do 30 lat	31-40 lat	41-50 lat	51-60 lat	61-65 lat	powyżej 65 lat	Razem	w tym emeryci pracujący	udział %
Kobiety	66	112	117	148	54	13	510	71	85,6%
lekarze	14	18	3	5	2	3	45	5	7,6%
pielęgniarki i położne	20	34	57	100	40	6	257	44	43,1%
pozostały personel medyczny	29	50	37	32	9	2	159	11	26,7%
pozostały personel niemedyczny	3	10	20	11	3	2	49	11	8,2%
Mężczyźni	13	16	27	14	9	7	86	7	14,4%
lekarze	7	13	10	6	5	6	47	6	7,9%
pielęgniarki i położne	3	0	2	0	0	0	5	0	0,8%
pozostały personel medyczny	1	0	3	2	1	0	7	0	1,2%
pozostały personel niemedyczny	2	3	12	6	3	1	27	1	4,5%
Razem	79	128	144	162	63	20	596	78	100,0%
udział procentowy grupy wiekowej	13,3%	21,5%	24,2%	27,2%	10,6%	3,4%			

Wykres numer 1.

Struktura wieku oraz płci zatrudnionych na umowę o pracę wg stanu na dzień 31.12.2022 r. (w osobach)

Według stanu na dzień 31.12.2022 roku wśród zatrudnionych pracowników Szpitala 85,6% tj. 510 osób stanowią kobiety, w tym pielęgniarki i położne 43,1%, mężczyźni stanowią 14,4% tj. 86 osób, w tym lekarze 7,9%. Do grupy wiekowej 41-60 lat zalicza się 51,4% pracowników

Szpitala, 21,5% to pracownicy mający od 31 do 40 lat. Pracownicy do 30 lat stanowią tylko 13,3%. Powyżej 60 roku życia zatrudnionych jest 13,9% ogółu pracowników Szpitala.

Dyrekcja Szpitala odpowiedzialna jest za tworzenie sprzyjających warunków dla pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz możliwości godnego wypoczynku w zakresie udzielanych urlopów wypoczynkowych. Z tego tytułu każdy pracownik po urlopie wypoczynkowym, spełniając określone warunki, otrzymuje tzw. świadczenie urlopowe, które wypłacane jest z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Pracownicy Szpitala są wspierani również bezzwrotnymi zapomogami, pożyczkami na remont domu/mieszkania, dofinansowaniem wypoczynku dzieci i młodzieży, paczkami okolicznościowymi. Szpital w 2021 roku dokonał odpisu na ZFŚS w wysokości 1 098 492,95 zł, a w roku 2022 roczny odpis wynosi 1 124 721,74 zł. W celu realizacji przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy Szpital gwarantuje swoim pracownikom: ubrania ochronne i robocze, obuwie profilaktyczne, wodę, dofinansowuje zakup okularów oraz pokrywa koszty wszystkich niezbędnych badań lekarskich i diagnostycznych związanych z zawartym stosunkiem pracy. W celu zobrazowania relacji kosztów pracy w stosunku do przychodów z NFZ przedstawiono poniżej tabelę numer 6.

Tabela numer 6. Wskaźnik kosztów pracy do przychodów z NFZ i do kosztów ogółem w latach 2020-2022 (w zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Przychody z NFZ	88 303 326	109 004 111	110 644 295
Koszty wynagrodzeń pracowników Szpitala i zatrudnionych w jednostkach świadczących usługi outsourcingowe, w tym:	76 817 663	92 603 220	95 136 202
Koszty wynagrodzeń pracowników Szpitala	58 572 647	69 309 974	70 746 726
wynagrodzenia	48 819 602	58 382 295	59 311 002
koszty pracodawcy - narzuty	8 763 468	9 956 705	10 311 003
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	989 577	970 974	1 124 722
Umowy kontraktowe, w tym:	13 412 936	17 744 789	18 676 576
kontrakty lekarskie	9 213 922	12 490 594	16 209 830
kontrakty pielęgniarские	2 630 638	3 201 863	803 057
kontrakty techników	485 478	541 483	456 004
kontrakty ratowników medycznych	1 082 898	1 510 849	1 153 685
kontrakty fizyków medycznych	0	0	54 000
Umowy outsourcingowe	4 832 079	5 548 457	5 712 899
Wskaźnik kosztów pracy do przychodów z NFZ	85,5%	83,5%	86,0%
Wskaźnik kosztów pracy do kosztów ogółem	76,4%	75,5%	75,4%

Koszty pracy w 2022 roku wyniosły 95 136 202,00 zł i stanowią 86,0% wartości przychodów z Narodowego Funduszu Zdrowia. Jednostka generuje wysokie koszty pracy. Czynniki, które kształtują taki udział to angażowanie zasobów ludzkich o wysokich kwalifikacjach, podwyżki regulowane przez rynek pracy w związku z ograniczoną dostępnością na rynku pracy personelu medycznego oraz podwyżki regulowane przez przepisy prawa, przez co zwiększa się udział kosztów osobowych w kosztach ogółem i w przychodach z NFZ.

4. Analiza działalności.

Analiza finansowa działalności Szpitala została przygotowana w sposób pozwalający na oszacowanie przewidywanych przychodów ze sprzedaży, niezbędnych kosztów działalności, a także kosztów niezbędnych do poniesienia nakładów inwestycyjnych, wraz ze wskazaniem planowanych źródeł finansowania. Szpital jako jednostka publiczna służby zdrowia funkcjonuje obecnie w warunkach bardzo ograniczonych środków finansowych. Osiągane przychody nie pokrywają kosztów bieżącej działalności, co wiąże się z brakiem środków finansowych na inwestycje i rozwój oraz rokrocznie pogłębiającą się stratą finansową Szpitala.

W tabeli poniżej przedstawiono strukturę przychodów według poszczególnych źródeł przychodów w latach 2020-2022 oraz ich dynamikę.

Tabela numer 7. Struktura przychodów w latach 2020-2022 (w zł)

Źródło przychodów	2020	2021	Dynamika %	2022	Dynamika %
Działalność medyczna finansowana przez NFZ	88 303 326	109 004 111	123,4	110 644 293	101,5
Działalność medyczna finansowana z innych źródeł	3 710 859	4 074 724	109,8	4 735 702	116,2
Działalność niemedyczna	583 003	456 605	78,3	501 101	109,7
Dotacje	1 966 134	2 632 669	133,9	3 034 555	115,3
Pozostałe przychody operacyjne	1 791 557	2 969 523	165,8	1 298 858	43,7
Przychody finansowe	109 915	46 944	42,7	180 712	385,0
Razem	96 464 793	119 184 576	123,6	120 395 221	101,0

Przychody wynikające z wartości podpisanych umów z NFZ oraz aneksów na świadczenie usług medycznych stanowią największą wartość przychodów Szpitala.

Przychody wynikające z działalności medycznej finansowanej z innych źródeł obejmują środki otrzymane z Ministerstwa Zdrowia tytułem refundacji wynagrodzeń lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne w ramach rezydentury, z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego tytułem refundacji wynagrodzeń lekarzy stażystów na podstawie zawartych umów

oraz ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego tytułem refundacji kosztów kierowników specjalizacji, wartość badań diagnostycznych i laboratoryjnych wykonywanych na rzecz innych podmiotów i osób fizycznych oraz wartość usług świadczonych osobom bez prawa do świadczeń finansowanych ze środków publicznych. Należności powstałe wskutek usług świadczonych osobom nieubezpieczonym objęte są wysokim ryzykiem nieściągalności.

Działalność niemedyczna jest źródłem przychodów głównie z tytułu dzierżawy powierzchni, zużycia mediów oraz wykonywanych usług sterylizacji.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczają się m.in. odpisy równoległe do naliczonej amortyzacji z tytułu otrzymanych dotacji i darowizn, otrzymane darowizny pieniężne i rzeczowe oraz przychody z tytułu naliczenia kar umownych.

W przychodach finansowych zostały ujęte przychody z tytułu naliczenia odsetek od lokat bankowych i naliczone odsetki od należności.

Główne przychody Szpitala pozyskane z tytułu zawartych kontraktów z NFZ obrazuje tabela numer 8.

Tabela numer 8. Wysokość kontraktów zawartych z NFZ w latach 2020-2022

L.p.	RODZAJ UMOWY		2020	2021	2022
1	Leczenie szpitalne- świadczenia podstawowego szpitalnego systemu zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (PSZ-bez ryczałtu)	wartość umowy na początku roku (zł)	8 548 407,56	17 984 908,45	16 972 095,05
		wartość umowy na koniec roku (zł)	8 981 080,09	17 350 834,73	24 360 180,36
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	7 781 984,47	16 030 987,37	25 774 939,72
		ponad limit (zł)	33,60	553 737,34	96,44
		poniżej limitu (zł)	-1 199 129,23	-1 873 584,79	-23 742,82
2	Leczenie Szpitalne – Programy Lekowe	wartość umowy na początku roku (zł)	11 560,00	-	-
		wartość umowy na koniec roku (zł)	7 862,00	-	-
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	3 882,84	-	-
		ponad limit (zł)	-	-	-
		poniżej limitu (zł)	-3 979,16	-	-
3	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna – ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne kosztochłonne	wartość umowy na początku roku (zł)	950 160,00	1 012 182,00	1 154 386,30
		wartość umowy na koniec roku (zł)	968 987,00	1 156 902,00	1 530 794,51
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	968 641,00	1 156 902,00	1 530 308,06
		ponad limit (zł)	-	-	-
		poniżej limitu (zł)	-346,00	-	-486,45
4	Rehabilitacja Lecznicza	wartość umowy na początku roku (zł)	1 738 865,48	1 729 588,08	2 132 049,72
		wartość umowy na koniec roku (zł)	1 738 865,48	1 586 144,84	2 180 400,04
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	1 064 520,08	1 586 144,84	2 180 399,49
		ponad limit (zł)	-	-	-
		poniżej limitu (zł)	-674 345,40	-	-0,55
5	Profilaktyczne Programy Zdrowotne	wartość umowy na początku roku (zł)	223 614,00	233 478,00	211 168,89
		wartość umowy na koniec roku (zł)	149 967,00	189 495,00	197 684,26
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	146 603,25	189 488,70	182 870,41
		ponad limit (zł)	-	-	-
		poniżej limitu (zł)	-3 363,75	-6,30	-14 813,85

6	Program Pilotażowy KOS-BAR (od września 2022)	wartość umowy na początku roku (zł)	-	-	171 376,80
		wartość umowy na koniec roku (zł)	-	-	171 376,80
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	-	-	-
		ponad limit (zł)	-	-	-
		poniżej limitu (zł)	-	-	-171 376,80
	RAZEM: (poz.1-6)	wartość umowy na początku roku (zł)	11 472 607,04	20 960 156,53	20 641 076,76
		wartość umowy na koniec roku (zł)	11 846 761,57	20 283 376,57	28 440 435,97
		wartość wykonanych świadczeń (zł)	9 965 631,64	18 963 522,91	29 668 517,68
		ponad limit (zł)	100 990,14	553 737,34	96,44
		poniżej limitu (zł)	-1 881 163,54	-1 873 591,09	-210 420,47
7	Ryczałt PSZ	wartość umowy (zł)	54 101 578,01	44 838 102,00	60 305 137,00
8	Świadczenia w SOR	wartość umowy (zł)	4 993 495,38	4 979 851,95	6 622 506,60
9	Świadczenia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	wartość umowy (zł)	1 530 168,00	1 530 168,00	2 108 904,72
10	Ryczałt KOS-BAR za koordynację (od września 2022)	wartość umowy (zł)	-	-	28 622,40
11	Koszty świadczeń wynikające z rozporządzenia - wynagrodzenia	wartość umowy (zł)	9 671 533,98	11 016 764,68	6 285 422,54
12	Zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19	wartość wykonanych świadczeń (zł)	3 387 090,85	10 970 943,93	3 339 593,68
13	Umowa o wykonywanie szczepień ochronnych przeciw grypie w związku z przeciwdziałaniem COVID-19	wartość wykonanych świadczeń (zł)	5 850,54	1 938,12	-
14	Umowy dotyczące świadczenia pieniężnego dla osób wykonujących zawód medyczny i niemedyczny	wartość świadczenia pieniężnego (zł)	4 735 475,82	15 321 380,87	2 113 262,30
	RAZEM: (poz.7-14)	wartość świadczeń (zł)	78 425 192,58	88 659 149,55	80 803 449,24
	OGÓŁEM WARTOŚĆ UMÓW		90 271 954,15	108 942 526,12	109 243 885,21

Z powyższych danych wynika, że z roku na rok rośnie wartość umów zawieranych przez SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie z NFZ. Niestety pozyskane przychody nie pokrywają kosztów ponoszonych przez Szpital. Dodatkowo w roku 2022, jak i w obecnym znacząco wzrosła inflacja, co wpłynęło na wzrost kosztów. Szpital nie otrzymał dodatkowych, dedykowanych na inflację środków z NFZ, pozwalających na pokrycie jej skutków, co powiększy stratę naszej placówki. NFZ zachęca do realizacji nadwykonań w zakresach świadczeń odrębnie finansowanych, aby poprawić sytuację finansową i w ten sposób zwiększyć przychód. Niestety, płatności za wykonywane świadczenia są realizowane przez NFZ z dużym opóźnieniem.

W 2022 roku w porównaniu do 2021 roku wartość umów z NFZ wzrosła o 301 359,09 zł, w 2021 roku w stosunku do 2020 o 18 670 571,97 zł. Wykazany wzrost zawiera środki finansowe dedykowane na zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19.

W latach 2020 - 2022 Szpital leczył pacjentów zakażonych COVID-19 i z tego tytułu uzyskał przychody w wysokości 17 697 628,46 zł. Wykonywano również szczepienia ochronne przeciw grypie, co przyniosło dodatkowy przychód w wysokości 7 788,66 zł. Kosztowy efekt COVID-19 to fakt, że w latach 2020 - 2022 personelowi medycznemu i niemedycznemu, który miał kontakt z pacjentem podejrzanym i zakażonym COVID-19 przyznano tzw. „dodatki covidowe” w wysokości 22 177 907,65 zł.

W chwili sporządzania Programu Naprawczego nie jest znany możliwy do uzyskania, w kolejnych latach, poziom kontraktu z NFZ. Nie jest znany również wpływ zmian ogólnej polityki zdrowotnej na poziom finansowania świadczeń udzielanych przez Szpital.

Tabela numer 9 obrazuje sposób wykorzystania uzyskanego przez Szpital przychodu poprzez analizę ilości łóżek szpitalnych, liczby przyjętych pacjentów, długości pobytów pacjentów oraz obłożenia łóżek.

Tabela numer 9. Analiza liczby łóżek, liczby przyjętych pacjentów, długości pobytów, obłożenia łóżek w latach 2020-2022

Oddział	Liczba łóżek				Liczba przyjętych pacjentów			Liczba wypisanych pacjentów + zgony			Liczba osobodni			Średni pobyt pacjenta			Obłożenie łóżek %		
	2020	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Oddział Ginekologiczno- Położniczy	40	37*	37	37	932	491	506	936	486	564	2 086	1 012	1 166	2,2	2,1	2,1	14,5	7,5	8,6
Oddział Kliniczny Urologii i Onkologii Urologicznej	20	20	20	20	1 977	2 488	2 525	1 970	2 467	2 778	5 404	6 892	7 911	2,7	2,8	2,8	73,8	94,4	108,4
Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym	62	30**	30**	56	1 472	1 415	1 314	1 382	1 285	1 344	10 883	10 028	10 037	7,9	7,8	7,5	53,1	49,1	49,1
Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej	45	37*	37	37	2 048	2 225	2 445	1 992	2 176	2 617	8 397	8 115	9 755	4,2	3,7	3,7	53,4	60,1	72,2
Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej	41	25*	25	25	1 165	1 596	1 676	1 159	1 580	1 816	3 928	4 365	4 722	3,4	2,8	2,6	29,0	47,8	51,7
Oddział Kliniczny Chirurgii Dziecięcej	26	19*	19	19	954	1 209	1 263	951	1 205	1 383	1 826	2 037	2 006	1,9	1,7	1,5	20,6	29,4	28,9
Oddział Kardiologiczny	32	32	32	32	1 264	1 170	1 073	1 309	1 104	1 136	6 083	6 887	7 142	4,6	6,2	6,3	51,9	59,0	61,1
Oddział Pediatrii	30	20*	20	20	646	852	1 082	651	843	1 194	2 195	2 741	3 639	3,4	3,3	3,0	21,8	37,5	49,8
Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	9	9	9	9	163	167	154	110	127	109	1 930	2 345	2 299	17,5	18,5	21,1	58,6	71,4	70
Oddział Neurologii i Oddział Udarowy	32	32	32	32	1 268	1 165	1 147	1 247	1 147	1 230	7 246	6 861	7 024	5,8	6,0	5,7	61,9	58,7	60,1
Oddział Rehabilitacyjny	20	20	20	0	76	0	0	76	0	0	1 419	0	0	18,7	0,0	0,0	19,4	0,0	0
Razem	357	281	281	281	11 965	12 778	13 185	11 783	12 420	14 171	51 397	51 283	55 701	4,4	4,1	3,9	41,3	45,8	49,7

Oddział Neonatologii	22	14	14	0	215	0	0	216	0	0	684	0	0	3,2	0,0	0,0	13,3	0	0
Kliniczny Szpitalny Oddział Ratunkowy	6	7	7	7	7 746	8 824	9 917	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* po uwzględnieniu Uchwały nr XXIII/312/2020 Rady Miejskiej w Jaworznie z 27 sierpnia 2020 r.

** rzeczywista dostępna ilość łóżek dla pacjentów ze względu na brak obsady lekarskiej od czasu ograniczenia działalności oddziału ze względu na COVID-19

Wzrost liczby leczonych pacjentów w 2022 roku w porównaniu do 2021 roku spowodowany jest tym, że Szpital wykonywał świadczenia medyczne i hospitalizował pacjentów, którzy tego wymagali, pomimo obowiązku w zakresie realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez zapewnienie łóżek dla pacjentów z podejrzeniem lub potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, wynikającego z kolejnych decyzji Wojewody Śląskiego obejmującymi okres od dnia 28 lutego 2020 roku do dnia 31 maja 2021 roku oraz okres od dnia 8 listopada 2021 roku do 10 marca 2022 roku.

W 2022 r. najwięcej pacjentów było hospitalizowanych na Oddziale Klinicznym Urologii i Onkologii Urologicznej (2525) oraz na Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologicznej (2445). Liczba osobodni wzrosła w 2022 roku w porównaniu do lat 2021 i 2020 w związku z zakończeniem w marcu 2022 roku udzielania świadczeń opieki zdrowotnej pacjentom z podejrzeniem lub potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2. Należy zauważyć, że na niektórych oddziałach w poszczególnych latach radykalnie ulega zmniejszeniu średni czas pobytu pacjenta. Przeciętny pobyt chorego na oddziałach szpitalnych w 2022 roku wyniósł 3,9 dnia. Najdłuższy czas pobytu odnotowano na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, co wynika ze specyfiki prowadzonej działalności. Szpital przyjmuje zasadę zmniejszania czasu pobytu pacjenta w oddziale do niezbędnego minimum. W 2022 roku nastąpił wzrost obłożenia łóżek na większości oddziałów szpitalnych, natomiast w niektórych oddziałach szpitalnych wskaźnik wykorzystania łóżek od kilku lat nie jest zadowalający. Najmniejsze wykorzystanie wystąpiło na Oddziale Ginekologiczno-Położniczym (8,6%), Oddziale Klinicznym Chirurgii Dziecięcej (28,9%) oraz Oddziale Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Gastroenterologicznym (49,1%). Średni wskaźnik obłożenia łóżek w Szpitalu w 2022 roku wyniósł 49,7% i wzrósł w porównaniu do 2020 i 2021 roku.

IV. Analiza sytuacji finansowej jednostki.

Szpital prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w Ustawie o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), w Ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.) oraz w Ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.). Szpital działający jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej pokrywa koszty działalności i reguluje zobowiązania z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów. SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny

w Jaworznie mający od roku 2003 zerowy fundusz zakładu, wykazał w sprawozdaniu za 2022 rok niepokryte straty z lat ubiegłych w wysokości 20 194 857,45 zł.

Pomimo trudnej sytuacji finansowej Szpital realizuje zakupy sprzętu medycznego, modernizuje oddziały szpitalne i poradnie specjalistyczne w większości przypadków wykorzystując środki z dotacji Gminy Miasta Jaworzna, jednak potrzeby są znacznie większe. Ponieważ ich zaspokojenie przekracza możliwości jednostki, Szpital poszukuje zewnętrznych źródeł finansowania, np.: z programów ministerialnych, dotacji celowych budżetu państwa, programów z Unii Europejskiej oraz darowizn. Tabela numer 10 przedstawia bilans Szpitala w okresie od 2020 do 2022 roku.

Tabela numer 10. Bilans Szpitala w latach 2020-2022 (w zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %	2022	Dynamika (warto- ściowo)	Dynamika %
AKTYWA							
Aktywa trwałe	43 697 069	43 745 318	48 249	100,1	51 972 102	8 226 784	118,8
Wartości niematerialne i prawne	23 923	40 590	16 667	169,7	431 088	390 498	1 062,1
Rzeczowe aktywa trwałe	43 074 196	43 050 566	-23 630	99,9	50 750 210	7 699 644	117,9
Należności długoterminowe	219 000	219 000	0	100,0	227 576	8 576	103,9
Inwestycje długoterminowe	0	0	0	-	0	0	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokre- sowe	379 950	435 162	55 212	114,5	563 228	128 066	129,4
Aktywa obrotowe	27 379 419	26 122 202	-1 257 217	95,4	20 892 304	-5 229 898	80,0
Zapasy	5 152 567	5 224 549	71 982	101,4	5 232 073	7 524	100,1
Należności krótkoterminowe	14 274 387	10 873 075	-3 401 312	76,2	10 142 008	-731 067	93,3
Inwestycje krótkoterminowe	6 298 296	8 691 118	2 392 822	138,0	3 913 078	-4 778 040	45,0
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokre- sowe	1 654 169	1 333 460	-320 709	80,6	1 605 145	271 685	120,4
RAZEM AKTYWA	71 076 488	69 867 520	-1 208 968	98,3	72 864 406	2 996 886	104,3
PASYWA							
Kapitał (fundusz) własny	28 815 942	25 058 838	-3 757 104	87,0	20 164 964	-4 893 874	80,5
Kapitał (fundusz) podstawowy	45 253 705	45 253 705	0	100,0	45 253 705	0	100,0
Kapitał (fundusz) zapasowy	0		0	-		0	-
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	0		0	-		0	-
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	0		0	-		0	-
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-11 748 031	-15 785 400	-4 037 369	134,4	-20 194 867	-4 409 467	127,9
Zysk (strata) netto	-4 689 732	-4 409 467	280 265	94,0	-4 893 874	-484 407	111,0
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	42 260 546	44 808 682	2 548 136	106,0	52 699 442	7 890 760	117,6
Rezerwy na zobowiązania	9 383 677	10 290 949	907 272	109,7	9 687 488	-603 461	94,1
Zobowiązania długoterminowe	3 332	63 272	59 940	-	42 527	-20 745	67,2
Zobowiązania krótkoterminowe	14 425 676	12 935 430	-1 490 246	89,7	15 770 478	2 835 048	121,9
Rozliczenia międzyokresowe	18 447 861	21 519 031	3 071 170	116,6	27 198 949	5 679 918	126,4
RAZEM PASYWA	71 076 488	69 867 520	-1 208 968	98,3	72 864 406	2 996 886	104,3

Suma aktywów jednostki na koniec grudnia 2022 roku wyniosła 72 864 405,63 zł, z czego majątek obrotowy stanowi niecałe 29% ogólnej sumy majątku. Majątek trwały, stanowiący ponad 71% aktywów, zawiera wartości niematerialne i prawne o wartości 431 087,88 zł oraz rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 50 750 210,41 zł. Przeprowadzona analiza struktury majątku obrazuje sytuację gospodarczą Szpitala w konkretnych momentach jego działalności – lata od 2020 do 2022, a poprzez możliwość porównania danych kilku kolejnych lat pozwala również ocenić kierunki zmian struktury majątku. Prezentacja wskaźników struktury majątku została przedstawiona z uwagi na to, że mają one istotne znaczenie dla organu tworzącego oraz wierzycieli. Udział składników trwałych w majątku Szpitala pozostaje w bezpośrednim związku z wielkością osiąganych przez Szpital przychodów. Im większy jest bowiem udział trwałych składników majątku w strukturze danego podmiotu, tym mniejsze są jego zdolności do wypracowywania przychodów.

Jak wykazuje tabela numer 10:

- udział trwałych składników majątku w aktywach ogółem, udział rzeczowych składników majątku w aktywach ogółem oraz na przestrzeni wskazanego okresu, wykazuje stałe wysokie wartości, które związane są z umocnieniem bazy aktywów trwałych, a jednocześnie wzrostem kosztów stałych oraz pogorszeniem płynności finansowej. Pozytywną informacją jest bardzo duża skala możliwości „produkcyjnych” Szpitala, czyli możliwości do znacznego poszerzenia zakresu świadczeń medycznych,
- udział majątku obrotowego w aktywach ogółem oraz poszczególnych, istotnych składowych majątku obrotowego w aktywach ogółem potwierdza pogorszenie płynności finansowej Szpitala.

Kontynuując analizę należy wykazać, iż nastąpiło zwiększenie sumy bilansowej w 2022 roku o 4,3% w stosunku do 2021 roku. Dodatkowo, wartość aktywów trwałych zwiększyła się o 18,8% w związku z poniesionymi inwestycjami w większości realizowanymi z zewnętrznych źródeł finansowania takich jak: Gmina Miasta Jaworzna, Unia Europejska w Ramach Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, otrzymania darowizn rzeczowych i finansowych.

Wartość aktywów obrotowych uległa niekorzystnej zmianie (w stosunku do 2022 roku spadek o 25%). Największy wpływ ma na to zmniejszenie stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych o 22%. Spowodowane jest to brakiem pokrycia przez NFZ wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania jednostki.

Należy wykazać, że Szpital na bieżąco monitoruje politykę lekową. Światowym standardem są 14-dniowe zapasy leków. Wskaźnik cyklu zapasów w dniach w 2022 roku wyniósł 16,47

natomiast w 2021 i 2020 roku kształtował się na poziomie 16,82 i 16,81. Jednostka nie gromadzi zapasów leków, tylko na bieżąco są one odnawiane w celu realizacji świadczeń zdrowotnych. Nastąpiło nieznaczne zmniejszenie wartości należności krótkoterminowych w 2022 roku w stosunku do 2021 roku, co wynika z wartości wykonania umów z NFZ.

Kapitały (fundusze) i zobowiązania stanowią łącznie podstawowe źródło finansowania aktywów. Kapitał własny jednostki na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniósł 20 164 962,68 zł. Na wartość łączną przedmiotowych kapitałów składają się fundusz podstawowy: 45 253 704,16 zł, pomniejszony o stratę z lat ubiegłych w kwocie (-) 20 194 867,45 zł oraz stratę netto bieżącego roku obrotowego w wysokości (-) 4 893 874,03 zł. W skład kapitałów obcych wykazanych w bilansie Szpitala wchodzi m.in. rezerwy na świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne) na kwotę 9 471 404,00 zł. Wymienione rezerwy utworzone zostały zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, nakazującą jednostce uwzględnić w wyniku finansowym ryzyko i skutki zdarzeń danego roku obrotowego. W stosunku do 2021 roku uległy one zmniejszeniu o 6,3%. Na wysokość rezerw miały wpływa m.in.: średnia wieku pracowników i wzrost wynagrodzeń. Ponadto, wysokość kapitałów obcych zwiększają rezerwy na zobowiązania dotyczące wniesionego roszczenia pacjenta.

Analizując bilans należy wykazać, iż środki finansowe z tytułu nadwykonań, gdyby były płacone przez NFZ w terminie, wystarczyłyby na częściowe pokrycie bieżących płatności oraz zapłatę składek ZUS, które Szpital odroczył za okres kwiecień – czerwiec 2023 r. Niestety, świadczenia Nielimitowane są płacone z dużym opóźnieniem, co pogłębia trudną sytuację finansową Szpitala. W obecnej sytuacji Szpital został zmuszony do uruchomienia kredytu oraz ponoszenia dodatkowych kosztów w postaci odsetek.

Ponadto, wzrost o 10,3% dla pozycji zobowiązań krótkoterminowych jest spowodowany zwiększeniem ilości zakupów leków i materiałów medycznych (Szpital maksymalnie stara się wykorzystać swój potencjał udzielania świadczeń medycznych po okresie pandemii) wraz ze wzrostem kosztów ich zakupu. Sytuację pogorszyły: znaczny wzrost cen jednostkowych zakupu energii cieplnej oraz wzrost wartości umów cywilno-prawnych, których przedmiotem jest udzielanie świadczeń medycznych oraz wzrost wynagrodzeń wraz z pochodnymi zgodnie z Ustawą dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2139).

Analizując pasywa należy wykazać, iż zawierają one również rozliczenia międzyokresowe przychodów w kwocie 27 198 950,59 zł. Składają się na nie: otrzymane dotacje i darowizny na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz równoległe odpisy do

nalicznej amortyzacji. Rozliczenia międzyokresowe przychodów zawierają również przychody z tytułu naliczenia kar umownych.

Omawiając sytuację gospodarczą Szpitala poniżej w tabeli numer 11 zaprezentowano Rachunek Zysków i Strat w okresie od 2020 do 2022.

Tabela numer 11. Rachunek Zysków i Strat w latach 2020-2022 (w zł)

Wyszczególnienie	2020	2021	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %	2022	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	91 965 622	112 599 624	20 634 002	122,4	116 884 053	4 284 429	103,8
Przychody netto ze sprzedaży produktów	92 597 186	113 535 440	20 938 254	122,6	115 881 096	2 345 656	102,1
Zmiana stanu produktów (zwiększenie –wartość dodatnia, zmniejszenie –wartość ujemna)	-632 084	-949 391	-317 307	150,2	998 784	1 948 175	-105,2
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	520	13 575	13 055	2 610,6	4 173	-9 402	30,7
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0	0	0	-	0	0	-
Koszty działalności operacyjnej	100 043 314	121 873 165	21 829 851	121,8	125 698 213	3 825 048	103,1
Amortyzacja	3 762 839	4 806 469	1 043 630	127,7	5 165 309	358 840	107,5
Zużycie materiałów i energii	14 422 298	18 698 907	4 276 609	129,7	18 593 663	-105 244	99,4
Usługi obce	22 207 501	27 867 402	5 659 901	125,5	30 054 647	2 187 245	107,8
Podatki i opłaty	505 742	453 982	-51 760	89,8	536 851	82 869	118,3
Wynagrodzenia	48 819 602	58 382 295	9 562 693	119,6	59 311 002	928 707	101,6
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	9 892 061	11 234 981	1 342 920	113,6	11 632 880	397 899	103,5
Pozostałe koszty rodzajowe	433 271	429 129	-4 142	99,0	403 861	-25 268	94,1
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0	0	0	-	0	0	-
Zysk (strata) ze sprzedaży	-8 077 692	-9 273 541	-1 195 849	114,8	-8 814 160	459 381	95,0
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	3 757 690	5 602 192	1 844 502	149,1	4 333 413	-1 268 778	77,4
Dotacje	1 966 134	2 632 669	666 535	133,9	3 034 555	401 886	115,3
Pozostałe koszty operacyjne	404 738	572 936	168 198	141,6	308 223	-264 713	53,8
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-4 724 740	-4 244 286	480 454	89,8	-4 788 969	-544 684	112,8
Przychody finansowe, w tym:	109 915	46 944	-62 971	42,7	180 712	133 768	385,0
Odsetki	109 237	45 442	-63 795	41,6	179 107	133 665	394,1
Koszty finansowe	26 136	162 789	136 653	622,9	217 240	54 451	133,4
Zysk (strata) brutto	-4 640 961	-4 360 130	280 831	93,9	-4 825 497	-465 367	110,7
Podatek dochodowy	48 771	49 337	566	101,2	68 377	19 040	138,6
Zysk (strata) netto	-4 689 732	-4 409 467	280 265	94,0	-4 893 874	-484 407	111,0

Sytuacja finansowa Szpitala z roku na rok ulega pogorszeniu. W 2022 roku jednostka poniosła stratę netto w wysokości (-) 4 893 874 zł.

Wykazane w Rachunku Zysków i Strat przychody Szpital uzyskuje przede wszystkim ze środków przekazywanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Przychody z tego tytułu w 2022 roku stanowią 91,1 % ogólnej wartości przychodów jednostki. Dodatkowym źródłem przychodów jednostki jest świadczenie usług medycznych innym podmiotom, osobom nieubezpieczonym, wykonywanie za odpłatnością badań laboratoryjnych, diagnostycznych oraz z tytułu innej działalności np.: sterylizacja, wynajem pomieszczeń. Szpital pozyskuje również środki z tytułu refundacji wynagrodzeń lekarzy rezydentów oraz stażystów i kierowników specjalizacji. Przychody netto ze sprzedaży produktów i związane z nimi za rok 2022 wzrosły o 3,8% w porównaniu do 2021 roku, natomiast tempo wzrostu kosztów działalności operacyjnej zwiększyło się o 3,1%. W dużej mierze spowodowane jest to wzrostem kosztów amortyzacji, wynagrodzeń, usług obcych oraz podatków i opłat.

Analizując koszty należy wykazać, że te najwyższe to niezmiennie koszty osobowe (wynagrodzenia z tytułów umów o pracę i pochodne od wynagrodzeń: składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy, fundusz socjalny, Pracowniczy Plan Kapitałowy i inne świadczenia na rzecz pracowników, umowy zlecenia, umowy cywilno-prawne). W 2022 roku stanowiły one 71,6% wszystkich kosztów działalności operacyjnej, a w roku poprzednim były niższe i wynosiły 71,0%. Szpital ponosi coraz wyższe koszty wynagrodzeń wynikające z żądań płacowych wszystkich grup zawodowych oraz z uchwalonych ustaw i wydanych na ich podstawie rozporządzeń.

Wzrost kosztów spowodowany jest realizacją przepisów wynikających z Ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2139). Wzrost wynagrodzenia minimalnego ma również istotny wpływ na wzrost kosztów usług świadczonych dla Szpitala takich jak sprzątanie, żywienie i pranie. W 2022 roku stanowiły one 4,5% wszystkich kosztów podobnie jak w 2021 roku.

Amortyzacja środków trwałych zakupionych ze środków zewnętrznych jak i własnych, stanowiła w 2022 r. 4,1% ogólnych kosztów jednostki, a w roku poprzednim 3,9%, a zatem pomimo trudnej sytuacji finansowej Szpital nadal inwestuje korzystając z obcych źródeł finansowania.

Zużycie materiałów medycznych i niemedycznych oraz zużycia energii elektrycznej, ciepłej, wody i odprowadzania ścieków wyniosło w 2022 roku 15,3% łącznych kosztów, a w poprzednim roku 14,7%.

Usługi obce (z wyłączeniem umów cywilno-prawnych oraz usług sprzątania, żywienia i prania) tj. zakupu procedur medycznych, usług transportowych, remontowych, sprzętowych oraz innych w 2022 roku wyniosły 4,1 % ogółu kosztów, a w 2021 roku 3,7 % ogółu kosztów.

Poniesione koszty dotyczące podatków i opłat stanowiły w 2022 roku 0,4% łącznych kosztów, a pozostałe koszty rodzajowe 0,3% łącznych kosztów, analogicznie kształtowały się koszty w 2021 roku.

Podsumowanie analizy finansowej Szpitala stanowi ocena (analiza) wskaźnikowa zaprezentowana w tabeli numer 12.

Tabela nr 12. Ocena wskaźnikowa za lata 2020-2022 według wskaźników określonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

Grupa	Wskaźniki	2018		2019		2020		2021		2022	
		Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów
I. WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI	Wskaźnik zyskowności netto (%)	-5,45%	0	-5,11%	0	-4,86%	0	-3,70%	0	-4,06%	0
	Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-5,75%	0	-5,31%	0	-4,90%	0	-3,56%	0	-3,98%	0
	Wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-6,22%	0	-6,61%	0	-6,86%	0	-6,26%	0	-6,86%	0
		0		0		0		0		0	
II. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	Wskaźnik bieżącej płynności	2,41	12	2,10	12	1,54	12	1,70	12	1,08	8
	Wskaźnik szybkiej płynności	2,16	13	1,82	13	1,23	13	1,34	13	0,79	8
		25		25		25		25		16	
III. WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI	Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	40	3	31	3	41	3	39	3	31	3
	Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	16	7	14	7	15	7	14	7	16	7
		10		10		10		10		10	
IV. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA	Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	27%	10	29%	10	34%	10	33%	10	35%	10
	Wskaźnik wypłacalności	0,50	10	0,58	8	0,83	8	0,93	8	1,26	6
		20		18		18		18		16	
Łączna wartość punktów		55		53		53		53		42	

W wyniku analizy wskaźników sporządzonej na podstawie sprawozdania finansowego za 2022 rok przy zastosowaniu metody punktowej uzyskano 42 punkty, co stanowi 60% maksymalnej liczby punktów możliwej do uzyskania i świadczy o stabilności ekonomiczno-finansowej jednostki.

SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie uzyskał:

- w zakresie wskaźników rentowności 0 pkt, co stanowi 0% maksymalnej liczby punktów w tym zakresie. Za 2022 rok Szpital uzyskał ujemny wynik finansowy,
- w zakresie wskaźników płynności 16 pkt. Osiągnięty wynik stanowi 64% maksymalnej liczby punktów wskaźników płynności,
- w zakresie wskaźników efektywności 10 pkt, co stanowi 100 % maksymalnej liczby punktów,
- w zakresie wskaźników zadłużenia 16 pkt, co stanowi 80% maksymalnej liczby punktów.

Analiza przypisanych punktów pomiędzy poszczególne grupy wskaźników ekonomicznych odzwierciedla ich znaczenie w ocenie ekonomiczno-finansowej SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a zatem ekonomiczną efektywność działalności. Ujemne wskaźniki zyskowności za 2022 r. informują o tym, że działalność Szpitala nie jest zyskowna, co spowodowane jest w dużej mierze:

- brakiem zrównoważenia wpływów i wydatków jednostki, z uwagi na zbyt niski poziom finansowania kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w relacji do rosnących kosztów funkcjonowania,
- relatywnie stałą wartością przychodów z NFZ związanych z procesem leczenia przy stale rosnących kosztach, m.in.: brak waloryzacji kontraktu z NFZ przynajmniej o wskaźnik inflacji, która mogłaby zaspokoić wzrost kosztów związanych z utrzymaniem i eksploatacją budynku Szpitala,
- wzrostem wynagrodzeń pracowników wynikającym z obowiązujących ustaw i wydanych na ich podstawie rozporządzeń, przy jedynie częściowej ich rekompensacie przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- uwarunkowaniami rynku pracy w zakresie braków kadrowych, co wiąże się z koniecznością regulacji płacowych niewynikających z możliwości finansowych Szpitala, a z oczekiwań lekarzy i pielęgniarek. Sytuacja ta negatywnie wpływa na kondycję finansową, ale jest to niezbędne do zachowania ciągłości świadczeń medycznych,
- wysokim udziałem kosztów osobowych w łącznych kosztach funkcjonowania jednostki,
- brakiem alternatywnych wobec NFZ istotnych źródeł przychodów (ograniczona możliwość świadczenia usług komercyjnych - pełnopłatnych),
- koniecznością aktualizacji rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze,
- wzrostem płacy minimalnej, który spowodował wzrost kosztów dotyczących świadczonych usług na rzecz Szpitala m.in. usług sprzątnia, prania,

- problemami z odzyskaniem należności za świadczenia medyczne od pacjentów nieubezpieczonych i cudzoziemców, brak finansowania pacjentów nieubezpieczonych z NFZ, a wymagających ratowania życia.

Analiza wskaźników płynności finansowej Szpitala, rozumiana jako badanie powiązań składników majątku obrotowego ze zobowiązaniami bieżącymi, stanowi jedno z podstawowych narzędzi oceny jego sytuacji finansowej. Przedmiotowe wskaźniki obrazują stopień wypłacalności Szpitala oraz jego zdolności do terminowego regulowania zobowiązań bieżących.

Jeżeli poziom wskaźników zacznie się obniżać, to wystąpi ryzyko utraty zdolności do terminowego ich regulowania. W 2022 roku nastąpiło pogorszenie wartości wskaźników płynności w stosunku do 2021 roku.

Wskaźnik rotacji należności, wyrażony w dniach, określa długość cyklu oczekiwania jednostki na uzyskanie należności za świadczone usługi. Im wyższy poziom wskaźnika, tym większe trudności ze ściągalnością swoich należności, co może powodować obniżenie zdolności do terminowego regulowania swoich zobowiązań. Czas rotacji należności wyrażony w dniach kształtuje się na zadowalającym poziomie.

Wskaźnik rotacji zobowiązań, także wyrażony w dniach, określa okres, jaki jest potrzebny do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Zbyt wysoka wartość wskaźnika może świadczyć o trudnościach podmiotu w regulowaniu swoich bieżących zobowiązań. W 2022 r. wskaźnik rotacji zobowiązań przyjął odpowiednią wartość.

Analizując zadłużenie Szpitala należy wskazać, że z roku na rok wzrasta wskaźnik zadłużenia aktywów oraz wskaźnik wypłacalności, który jest wyrażony pokryciem zadłużenia kapitałami własnymi, co w dalszej perspektywie może mieć negatywny wpływ na wiarygodność finansową Szpitala. Poziom kapitałów własnych będzie uzależniony od osiągniętych wyników i poziomu pokrywanej straty. Przewidywany jest dalszy stopniowy spadek funduszy własnych w ramach przyrostu nierozliczonych strat z lat ubiegłych.

V. Plan naprawczy

Reasumując wyżej przeprowadzone analizy należy stwierdzić, że do najistotniejszych przyczyn złej sytuacji ekonomiczno – finansowej Szpitala należą:

- a. niekorzystna, nieadekwatna do ponoszonych przez Szpital kosztów wycena świadczeń medycznych,

- b. wysokie koszty pracy, niezależne od Dyrekcji Szpitala, a co za tym idzie niska efektywność pracy - nakazowy system płacowy, w którym jedynie część kosztów jest refundowana przez NFZ,
- c. wzrost kosztów ogólnych przy jednoczesnym „zamrożeniu” przez NFZ wzrostu wartości kontraktów,
- d. znacząco opóźnione terminy zapłaty przez NFZ za tzw. nadwykonania,
- e. rosnące wymagania NFZ w zakresie sprzętu, wyposażenia Szpitali prowadzące do wzrostu kosztów Szpitala, a nie mające wpływu na wzrost wartości kontraktów – przychodów,
- f. wymóg spełniania norm zatrudnienia personelu medycznego w przeliczeniu na łóżko, co powoduje usztywnienie zarządzania personelem w przypadku niskiego obłożenia łóżek,
- g. wzrost kosztów usług outsourcingowych wynikających z obligatoryjnej waloryzacji,
- h. brak lekarzy specjalistów na rynku skutkujący wzrostem oczekiwań płacowych,
- i. wysoka inflacja - wzrost cen towarów i usług.

1. Działania programu naprawczego.

Przeprowadzone w poprzednich rozdziałach: opis faktycznej sytuacji gospodarczej Szpitala wraz z dokonanymi analizami finansowymi wykazały konieczność wdrożenia w Szpitalu, w jak najszybszym czasie, działań naprawczych. Wdrożony Program Naprawczy winien przeciwdziałać ryzykom, poprawić sytuację finansowo-ekonomiczną i ustabilizować sytuację gospodarczą Szpitala przy zachowaniu bezpieczeństwa i jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych.

Przedstawiony Program Naprawczy zakłada zwiększenie przychodów głównie w zakresie działalności podstawowej szpitalnej, poprzez działania zmierzające do zwiększenia skali i zakresu świadczeń medycznych z bardziej efektywnym wykorzystaniem zasobów i potencjału Szpitala. Planowane w Programie działania naprawcze prowadzonej działalności gospodarczej winny być realizowane wielopłaszczyznowo, w różnych obszarach działalności Szpitala, przy wykorzystaniu wiedzy i dobrych praktyk kadry zarządczej, doradczej oraz pozostałych pracowników. Działania naprawcze zaproponowane w Programie Naprawczym mają na celu zmianę optymalizacji kosztów oraz wzrost przychodów, co powinno zapewnić poprawę sytuacji ekonomicznej Szpitala. Zaproponowane w Programie naprawczym działania mają na celu odwrócenie niekorzystnych tendencji gospodarczych, wskaźników ekonomicznych, w szczególności płynności finansowej oraz zmniejszenie zadłużenia. Wymaga to od osób

zatrudnionych w Szpitalu i doradców Dyrekcji Szpitala wiedzy, otwartości na zmiany oraz adaptacji do nowych okoliczności.

Reasumując, propozycja prowadzenia przyszłej działalności gospodarczej Szpitala zakłada kontynuację udzielania świadczeń medycznych w oparciu o poprawę jego efektywności ekonomicznej i organizacyjnej poprzez:

- racjonalizację kosztów,
- przyspieszenie tempa wzrostu przychodów, głównie z NFZ,
- wdrożenie nowych i rozwój dotychczasowych procedur medycznych, zgodnie z potrzebami zmieniającego się otoczenia,
- rzetelne rozliczanie udzielanych świadczeń z NFZ oraz poprawę efektywności poszczególnych procedur medycznych,
- wzmocnienie działań zapewniających wysoką jakość świadczonych usług,
- zagospodarowanie niewykorzystanego potencjału majątkowego i personalnego,
- wprowadzenie działań organizacyjnych i zarządczych mających na celu poprawę osiąganych wskaźników efektywności gospodarczej, w szczególności płynności finansowej.

W ramach Programu Naprawczego, wyszczególniono następujące, szczegółowe działania naprawcze:

- optymalne zarządzanie ryczałtem i świadczeniami odrębnie finansowanymi z Narodowego Funduszu Zdrowia poprzez wprowadzanie zmian w bieżącym monitorowaniu procedur JGP rozliczanych w poszczególnych oddziałach i ewentualne przemieszczanie ryczałtu pomiędzy oddziałami. Wysokość kontraktu ma bezpośredni wpływ na kondycję finansową podmiotu (2023-2025 rok),
- wykorzystanie potencjału bloku operacyjnego w celu zminimalizowania kosztów i zwiększenia przychodów. Wydłużenie godzin pracy bloku operacyjnego w celu wykonywania większej ilości zabiegów w zakresie nielimitowanych i wysoko wycenianych przez NFZ procedur m.in. endoprotezoplastyki (2023 rok),
- wdrożenie oszczędnych technologii – zakup i dostawa instalacji fotowoltaicznej. Inwestycja zostanie sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w 85% (2024 rok),
- kompleksowa informatyzacja Szpitala poprzez udział w projekcie „eCareMed – elektroniczna dokumentacja medyczna oraz e-usługi w drodze do akredytacji Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie” dofinansowanym z Unii Europejskiej. Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych w Szpitalu przyniesie wiele korzyści – zmniejszy koszty funkcjonowania m.in. poprzez zmniejszenie kosztów archiwizacji i udostępniania danych medycznych oraz

zwiększenie efektywności zarządzania, poprawi jakość leczenia i czas obsługi pacjentów, pozwoli na wprowadzenie tzw. e-usług publicznych oraz elektronicznego obiegu dokumentów co przyczyni się do zmniejszenia zużycia materiałów biurowych w szczególności papieru (2023-2024 rok),

- w związku z ograniczonymi środkami finansowymi przy odpowiednim wsparciu finansowym z zewnątrz na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych zmierzających do podniesienia poziomu technologicznego zaplecza sprzętowego i infrastruktury Szpital w ciągu kilku lat jest w stanie znacząco ograniczyć koszty działalności związane z eksploatacją posiadanego majątku oraz poprawić istniejący wynik finansowy tj. zwiększyć wartość zarówno kosztów amortyzacji jak i pozostałych przychodów operacyjnych oraz zmniejszyć wartość kosztów napraw (pozycja istotna w sytuacji badania możliwości pokrycia straty i dalszego funkcjonowania jednostki, tabela nr 17),

- optymalizację polityki lekowej w celu obniżenia kosztów działalności przy współudziale Komitetu Terapeutycznego, którego zadaniem jest m.in. dokonywanie analizy i aktualizacji receptariusza szpitalnego i nadzorowanie szpitalnej polityki antybiotykowej pod kątem zapewnienia taniego i efekownego leczenia, planowane jest przeprowadzenie analizy Szpitalnej Listy pod kątem optymalizacji kosztów leczenia (2023 - 2025 rok),

- dążenie do optymalizacji przeniesienia procedur medycznych z oddziału do poradni specjalistycznej, co pozwoliłoby uniknąć ponoszenia kosztów hospitalizacji, a przyczyni się do uzyskania dodatkowego przychodu z NFZ (2023-2024 rok),

- utworzenie poradni pediatrycznej (po otrzymaniu pozytywnej opinii konsultanta dziecięcego). Z poradni pediatrycznej będą mogli skorzystać pacjenci do 18 roku życia w celu wykonania wizyt kontrolnych, którzy w ciągu ostatnich 60 dni byli hospitalizowani w Szpitalu na Oddziale Pediatrii. Spowoduje to zwiększenie oferty dla pacjentów oraz dodatkowy przychód świadczeń nielimitowanych (2024 rok),

- wykonywanie badania rezonansu magnetycznego dla dzieci hospitalizowanych na Oddziale Pediatrii. Wdrożenie działania naprawczego wymaga zakupu aparatu do znieczulenia małych dzieci. Niewiele ośrodków dysponuje taką możliwością, kolejka do takich badań jest bardzo długa, pozwoli to na zwiększenie przychodu z tego tytułu dla Oddziału Pediatrii (2024 rok),

- rozszerzenie zakresu świadczeń medycznych w Oddziale Pediatrii dla hospitalizowanych pacjentów do 18 roku życia zmagających się z nadwagą lub otyłością. W ramach pobytu zostaną przeprowadzone badania i konsultacja z dietetykiem klinicznym specjalizującym się w problemach żywieniowych dzieci i młodzieży oraz ewentualne konsultacje z psychologiem (2023-2024 rok),

- uruchomienie przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ), co przyczyni się do zwiększenia zakresu kontraktowania świadczeń medycznych z NFZ oraz odciążenia SOR i poradni specjalistycznych, ale przede wszystkim do zwiększenia dostępności dla mieszkańców miasta Jaworzna do lekarza „pierwszego kontaktu” zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci (2024 rok),
- wprowadzenie powiadomień SMS, przypominających o wizycie dla pacjentów w poradniach specjalistycznych celem optymalizacji wykonania zaplanowanych wizyt w danym dniu (2023 rok),
- rozszerzenie działalności Oddziału Kardiologii o zabiegi ablacji, (po otrzymaniu zgody o zmianę kwalifikacji Poradni Kardiologicznej i Oddziału Kardiologicznego, jako ośrodka współpracującego II poziomu), w programie pilotażowym opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci kardiologicznej (2024 rok),
- wydzierżawienie części budynku na prowadzenie stacji dializ wraz z oddziałem nefrologii (2024 rok).

Efekty przedstawionych działań naprawczych zaprezentowano w tabelach numer 13, 14, 15, 16 i 17.

Tabela 13. Zestawienie działań naprawczych

L.P.	DZIAŁANIA NAPRAWCZE	TERMIN REALIZACJI	ROK					
			2023		2024		2025	
			PRZYCHODY	KOSZTY	PRZYCHODY	KOSZTY	PRZYCHODY	KOSZTY
1	Wykorzystanie potencjału bloku operacyjnego w celu zminimalizowania kosztów i zwiększenia przychodów. Wydłużenie godzin pracy bloku operacyjnego w celu wykonywania większej ilości zabiegów w zakresie nielimitowanych i wysoko wycenianych przez NFZ procedur m.in. endoprotezoplastyki.	2023 rok	505 000	467 500	3 121 300	2 986 300	3 230 500	3 102 800
2	Wdrożenie oszczędnych technologii – zakup i dostawa instalacji fotowoltaicznej. Inwestycja zostanie sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w 85%.	2024 rok	-	-	-	-29 250	-	-59 850
3	Kompleksowa informatyzacja Szpitala poprzez udział w projekcie „eCareMed – elektroniczna dokumentacja medyczna oraz e-usługi w drodze do akredytacji Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie” dofinansowanym z Unii Europejskiej. Wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych w Szpitalu przyniesie wiele korzyści – zmniejszy koszty funkcjonowania m.in. poprzez zmniejszenie kosztów archiwizacji i udostępniania danych medycznych oraz zwiększenie efektywności zarządzania, poprawi jakość leczenia i czas obsługi pacjentów, pozwoli na wprowadzenie tzw. e-usług publicznych oraz elektronicznego obiegu dokumentów co przyczyni się do zmniejszenia zużycia materiałów biurowych w szczególności papieru.	2023-2024 rok	-	-	-	-11 000	-	-11 400
4	Optymalizacja polityki lekowej w celu obniżenia kosztów działalności przy współudziale Komitetu Terapeutycznego, którego zadaniem jest m.in. dokonywanie analizy i aktualizacji receptariusza szpitalnego i nadzorowanie szpitalnej polityki antybiotykowej pod kątem zapewnienia taniego i efekownego leczenia, planowane jest przeprowadzenie analizy Szpitalnej Listy pod kątem optymalizacji kosztów leczenia.	2023-2025 rok	-	-119 000	-	-253 700	-	-263 600
5	Dążenie do optymalizacji przeniesienia procedur medycznych z oddziału do poradni specjalistycznej, co pozwoliłoby uniknąć ponoszenia kosztów hospitalizacji, a przyczyni się do uzyskania dodatkowego przychodu z NFZ.	2023-2024 rok	171 300	85 600	845 500	445 000	875 000	462 000
6	Utworzenie poradni pediatrycznej (po otrzymaniu pozytywnej opinii konsultanta dziecięcego). Z poradni pediatrycznej będą mogli skorzystać pacjenci do 18 roku życia w celu wykonania wizyt kontrolnych, którzy w ciągu ostatnich 60 dni byli hospitalizowani w Szpitalu na Oddziale Pediatrii. Spowoduje to zwiększenie oferty dla pacjentów oraz dodatkowy przychód świadczeń nielimitowanych.	2024 rok	-	-	14 200	7 600	19 600	10 500

L.P.	DZIAŁANIA NAPRAWCZE	TERMIN REALIZACJI	ROK					
			2023		2024		2025	
			PRZYCHODY	KOSZTY	PRZYCHODY	KOSZTY	PRZYCHODY	KOSZTY
7	Wykonywanie badania rezonansu magnetycznego dla dzieci hospitalizowanych na Oddziale Pediatrii. Wdrożenie działania naprawczego wymaga zakupu aparatu do znieczulenia małych dzieci. Niewiele ośrodków dysponuje taką możliwością, kolejka do takich badań jest bardzo długa, pozwoli to na zwiększenie przychodu z tego tytułu dla Oddziału Pediatrii.	2024 rok	-	-	383 600	267 000	529 500	370 100
8	Rozszerzenie zakresu świadczeń medycznych w Oddziale Pediatrii dla hospitalizowanych pacjentów do 18 roku życia zmagających się z nadwagą lub otyłością. W ramach pobytu zostaną przeprowadzone badania i konsultacja z dietetykiem klinicznym specjalizującym się w problemach żywieniowych dzieci i młodzieży oraz ewentualne konsultacje z psychologiem.	2023-2024 rok	182 800	36 900	753 000	157 000	779 500	163 300
9	Uruchomienie przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ), co przyczyni się do zwiększenia zakresu kontraktowania świadczeń medycznych z NFZ oraz odciążenia SOR i poradni specjalistycznych, ale przede wszystkim do zwiększenia dostępności dla mieszkańców miasta Jaworzna do lekarza „pierwszego kontaktu” zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci.	2024 rok	-	-	442 500	238 600	915 700	495 800
10	Wprowadzenie powiadomień SMS, przypominających o wizycie dla pacjentów w poradniach specjalistycznych celem optymalizacji wykonania zaplanowanych wizyt w danym dniu.	2023 rok	19 000	11 000	224 300	121 800	232 200	126 500
11	Rozszerzenie działalności Oddziału Kardiologii o zabiegi ablacji, (po otrzymaniu zgody o zmianę kwalifikacji Poradni Kardiologicznej i Oddziału Kardiologicznego, jako ośrodka współpracującego II poziomu), w programie pilotażowym opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci kardiologicznej.	2024 rok	-	350 000	1 918 000	2 320 000	3 403 000	2 472 500
12	Wydzierżawienie części budynku na prowadzenie stacji dializ wraz z oddziałem nefrologii.	2024 rok	-	-	696 000	-	1 735 000	-

2. Prognoza sytuacji finansowej.

Tabela numer 14. Prognoza bilansu na lata 2023-2025 (w zł)

Wyszczególnienie	2023	2024	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %	2025	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %
AKTYWA							
Aktywa trwałe	58 273 102	62 984 962	4 711 860	108,1	53 785 721	-9 199 241	85,4
Wartości niematerialne i prawne	3 174 892	1 547 442	-1 627 450	48,7	773 721	-773 721	50,0
Rzeczowe aktywa trwałe	54 239 819	60 538 126	6 298 307	111,6	52 086 405	-8 451 721	86,0
Należności długoterminowe	227 576	227 576	0	100,0	227 576	0	100,0
Inwestycje długoterminowe	0	0	0	-	0	0	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	630 815	671 818	41 003	106,5	698 019	26 201	103,9
Aktywa obrotowe	21 907 050	19 831 115	-2 075 935	90,5	20 230 566	399 451	102,0
Zapasy	5 059 921	5 173 263	113 342	102,2	5 160 020	-13 243	99,7
Należności krótkoterminowe	15 252 947	13 133 290	-2 119 657	86,1	13 845 260	711 970	105,4
Inwestycje krótkoterminowe	963 367	852 743	-110 624	88,5	527 267	-325 476	61,8
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	630 815	671 819	41 004	106,5	698 019	26 200	103,9
RAZEM AKTYWA	80 180 152	82 816 077	2 635 925	103,3	74 016 287	-8 799 790	89,4
PASYWA							
Kapitał (fundusz) własny	10 239 990	3 659 354	-6 580 636	35,7	-1 805 814	-5 465 168	-49,3
Kapitał (fundusz) podstawowy	45 253 705	45 253 705	0	100,0	45 253 705	0	100,0
Kapitał (fundusz) zapasowy	0	0	0	-	0	0	-
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	0	0	0	-	0	0	-
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	0	0	0	-	0	0	-
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-25 088 742	-32 430 742	-7 342 000	129,3	-41 203 742	-8 773 000	127,1
Zysk (strata) netto	-9 924 973	-9 163 609	761 364	92,3	-5 855 777	3 307 832	63,9
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	69 940 162	79 156 723	9 216 561	113,2	75 822 101	-3 334 622	95,8
Rezerwy na zobowiązania	10 814 714	11 122 149	307 435	102,8	11 405 752	283 603	102,5
Zobowiązania długoterminowe	21 264	67 938	46 674	319,5	45 292	-22 646	66,7
Zobowiązania krótkoterminowe	21 957 623	19 707 678	-2 249 945	89,8	17 756 028	-1 951 650	90,1
Rozliczenia międzyokresowe	37 146 561	48 258 958	11 112 397	129,9	46 615 029	-1 643 929	96,6
RAZEM PASYWA	80 180 152	82 816 077	2 635 925	103,3	74 016 287	-8 799 790	89,4

Tabela numer 15. Prognoza rachunku zysków i strat na lata 2023-2025 (w zł)

Wyszczególnienie	2023	2024	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %	2025	Dynamika (wartościowo)	Dynamika %
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	135 172 896	150 325 137	15 152 241	111,2	158 614 173	8 289 036	105,5
Przychody netto ze sprzedaży produktów	135 172 896	150 325 137	15 152 241	111,2	158 614 173	8 289 036	105,5
Zmiana stanu produktów (zwiększenie –wartość dodatnia, zmniejszenie –wartość ujemna)	0	0	0	-	0	0	-
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0	0	0	-	0	0	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0	0	0	-	0	0	-
Koszty działalności operacyjnej	150 530 492	166 167 863	15 637 371	110,4	171 116 989	4 949 126	103,0
Amortyzacja	7 342 000	8 773 000	1 431 000	119,5	8 678 000	-95 000	98,9
Zużycie materiałów i energii	22 432 332	25 600 968	3 168 636	114,1	26 662 854	1 061 886	104,1
Usługi obce	38 180 367	42 381 646	4 201 279	111,0	44 024 056	1 642 410	103,9
Podatki i opłaty	695 434	740 637	45 203	106,5	769 522	28 885	103,9
Wynagrodzenia	68 569 101	74 403 826	5 834 725	108,5	76 338 326	1 934 500	102,6
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	12 915 242	13 846 028	930 786	107,2	14 206 025	359 997	102,6
Pozostałe koszty rodzajowe	396 016	421 758	25 742	106,5	438 206	16 448	103,9
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0	0	0	-	0	0	-
Zysk (strata) ze sprzedaży	-15 357 596	-15 842 726	-485 130	103,2	-12 502 816	3 339 910	78,9
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	5 939 000	7 175 940	1 236 940	120,8	7 163 598	-12 342	99,8
Dotacje	4 815 000	6 100 000	1 285 000	126,7	6 050 000	-50 000	99,2
Pozostałe koszty operacyjne	233 000	248 145	15 145	106,5	257 823	9 678	103,9
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-9 651 596	-8 914 931	736 665	92,4	-5 597 041	3 317 890	62,8
Przychody finansowe	87 326	89 944	2 618	103,0	93 093	3 149	103,5
Koszty finansowe	257 957	274 722	16 765	106,5	285 437	10 715	103,9
Zysk (strata) brutto	-9 822 227	-9 099 709	722 518	92,6	-5 789 385	3 310 324	63,6
Podatek dochodowy	102 746	63 900	-38 846	62,2	66 392	2 492	103,9
Zysk (strata) netto	-9 924 973	-9 163 609	761 364	92,3	-5 855 777	3 307 832	63,9

Tabela numer 16. Prognoza wskaźników określonych rozporządzeniem Ministra Zdrowia na lata 2023-2025

Grupa	Wskaźniki	0		0		0	
		Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów
I. WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI	Wskaźnik zyskowności netto (%)	-7,03%	0	-5,81%	0	-3,53%	0
	Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-6,84%	0	-5,66%	0	-3,38%	0
	Wskaźnik zyskowność aktywów (%)	-12,97%	0	-11,24%	0	-7,47%	0
	Razem		0		0		0
II. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	Wskaźnik bieżącej płynności	0,88	4	0,87	4	0,97	4
	Wskaźnik szybkiej płynności	0,67	8	0,63	8	0,71	8
	Razem		12		12		12
III. WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI	Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	33	3	33	3	30	3
	Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	17	7	17	7	16	7
	Razem		10		10		10
IV. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA	Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	41%	8	37%	10	39%	10
	Wskaźnik wypłacalności	3,20	4	8,44	0	-16,17	0
	Razem		12		10		10
Łączna wartość punktów			34		32		32

Dzięki działaniom naprawczym pozytywnie zmienia się analiza wskaźnikowa jednostki opracowana na podstawie wytycznych Ministra Zdrowia, które zostały przedstawione w tabeli powyżej. Ocena punktowa stabilności ekonomiczno-finansowej wzrośnie z 22 punktów do 34 w 2023 r, w 2024 roku z 30 do 32 punktów, a w 2025 roku z 30 do 32 pkt.

W podsumowaniu analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej na podstawie prognoz należy stwierdzić, że kontynuacja działalności Szpitala nie jest zagrożona. Należy jednak wdrażać działania naprawcze ukierunkowane na wzrost efektywności działania i stabilność ekonomiczno-finansową jednostki.

Tabela nr 17. Zestawienie planowanych inwestycji w okresie objętym Programem Naprawczym (w zł)

L.p.	Lata	Środki własne	Fundusz Przeciwdziałania COVID	Budżet Państwa	Dotacje Unia Europejska	Darowizna finansowa	Darowizna rzeczowa	Dotacje Urząd Miasta	Łącznie nakłady inwestycyjne
	ROK 2023	2 325 715,66	150 000,00	0,00	8 019 989,06	0,00	0,00	6 700 000,00	17 195 704,72
1	Przebudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego celem wyodrębnienia z jego struktury Izby Przyjęć. Budowa nowego pawilonu Izby przyjęć wraz z pomieszczeniami adm-biurowymi.	808 346,91							808 346,91
2	eCareMed - elektroniczna dokumentacja medyczna oraz e-usługi w drodze do akredytacji Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.	1 396 350,00			7 912 650,00				9 309 000,00
3	Przebudowa Oddziału Kardiologii wraz z wyposażeniem.	102 076,56						6 700 000,00	6 802 076,56
4	Zakup i wdrożenie systemów informatycznych zapewniających reakcję zagrożeń bezpieczeństwa.		150 000,00						150 000,00
5	Poprawa ergonomii pracy i szkolenia profilaktyczne dla pracowników Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie zagrożonych chorobami układu ruchu.	18 942,19			107 339,06				126 281,25
	ROK 2024	116 862,00	0,00	7 391 680,00	212 500,00	426 600,00	500 000,00	4 856 841,00	13 504 483,00
6	Wdrożenie zrównoważonej energii: instalacja fotowoltaiczna dla Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie.	37 500,00			212 500,00				250 000,00
7	Modernizacja pracowni diagnostycznych TK oraz współpracujących z SOR oraz pomieszczenia higieniczno- sanitarnego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych w ramach SOR wraz z zakupem Tomografu Komputerowego.			4 391 680,00					4 391 680,00
8	Przebudowa Klinicznego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z dostosowaniem ładowiska do nowych przepisów i modernizacją windy.	10 000,00						990 000,00	1 000 000,00
9	Zakup wind.	5 000,00						495 000,00	500 000,00
10	Zakup karetki transportowej.					426 600,00			426 600,00
11	Utworzenie hybrydowej chirurgicznej sali operacyjnej w strukturach Bloku Operacyjnego.	64 362,00		3 000 000,00				3 371 841,00	6 436 203,00
12	Aparat do znieczulenia dla dzieci.						500 000,00		500 000,00
	ROK 2025	60 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 940 000,00	6 000 000,00
13	Zakup Rezonansu Magnetycznego.	40 000,00						3 960 000,00	4 000 000,00
14	Modernizacja Chirurgii Ogólnej - I etap.	20 000,00						1 980 000,00	2 000 000,00
	Łącznie nakłady inwestycyjne	2 502 577,66	150 000,00	7 391 680,00	8 232 489,06	426 600,00	500 000,00	17 496 841,00	36 700 187,72

VI. Podsumowanie

Kondycja oraz zdolność każdego podmiotu leczniczego do sprawnego działania w realiach określonego środowiska demograficznego i prawnego warunkowana jest wypadkową czterech zasadniczych czynników:

- wielkość środków finansowych wpływających do systemu opieki zdrowotnej,
- kadry medycznej - jej liczebności, kwalifikacji, przestrzennego rozmieszczenia i mobilności,
- technologii medycznych,
- wyposażenia w nową aparaturę, sprzęt, leki i wyroby medyczne.

Zarazem powyższe czynniki kształtują dostępność oraz jakość i bezpieczeństwo opieki zdrowotnej.

Niniejszy Program Naprawczy SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie został opracowany w oparciu o obecne warunki finansowania służby zdrowia oraz aktualną wiedzę dotyczącą sytuacji Szpitala. Wskazane jest, aby działania przedmiotowe były prowadzone w sposób spójny. Realizacja poszczególnych działań oraz tempo ich realizacji uzależnione będzie przede wszystkim od zaangażowania kadry zarządczej oraz pozostałych pracowników Szpitala. Całokształt działań naprawczych ma na celu doprowadzić do stopniowej poprawy sytuacji ekonomiczno – finansowej oraz zmniejszenia wartości zobowiązań Szpitala. Cel ten może zostać osiągnięty jedynie przez skorelowane działania, które skutecznie ograniczą koszty prowadzonej działalności oraz zwiększą przychody. Istotnym elementem realizacji Programu Naprawczego jest również uporządkowanie struktury i wprowadzenie ładu organizacyjnego. Większe zaangażowanie personelu na każdym szczeblu struktury w działania naprawcze może nastąpić dzięki kształtowaniu postawy współodpowiedzialności za stan finansowy placówki. Pomoże to uszczelnić system rozliczeń za udzielone świadczenia oraz wdrożyć działania mające na celu oszczędne i odpowiedzialne gospodarowanie majątkiem Szpitala.

Szpital musi podejmować działania mające na celu poprawę warunków pobytu pacjentów na oddziałach szpitalnych, tak aby spełniać oczekiwania pacjentów i wymogi przepisów prawa. Pozwoli to na zachowanie ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych, a liczba pacjentów powinna się utrzymywać na dotychczasowym poziomie z tendencją wzrostową.

Należy jednak wskazać na istotne czynniki ryzyka, które mogą zaważyć na wykonanie Programu Naprawczego Szpitala i mieć wpływ na jego sytuację ekonomiczno-finansową w latach przyszłych. Do najistotniejszych należy zaliczyć:

- sytuacja Szpitala w znacznym stopniu jest uzależniona od polityki zdrowotnej realizowanej przez Państwo i Narodowy Fundusz Zdrowia. Rozwój lub ograniczanie w przyszłości świadczeń medycznych zależy od czynników zewnętrznych, na które Szpital nie ma wpływu,
- stawki za udzielanie świadczeń zdrowotnych w znaczącej części wykonywanych procedur nie zapewniają odpowiedniego poziomu finansowania, w pełni zabezpieczającego konieczne do poniesienia w związku z ich realizacją koszty. Wobec tego nie jest możliwe zapewnienie płynności finansowej,
- brak prawidłowego, adekwatnego do ponoszonych kosztów finansowania ustawowych regulacji dotyczących wzrostu wynagrodzeń dla pozostałego niemedycznego personelu Szpitala,
- znaczący coroczny wzrost płacy minimalnej skutkujący zwiększeniem wydatków Szpitala (outsourcing), nierefundowanych przez płatnika,
- relatywnie stała wartość przychodów z NFZ związanych z procesem leczenia przy stale rosnących kosztach, m.in. brak waloryzacji kontraktu z NFZ o wskaźnik inflacji,
- problemy z odzyskaniem należności za świadczenia medyczne od pacjentów nieubezpieczonych i cudzoziemców, brak finansowania świadczeń udzielanych pacjentom nieubezpieczonym, a wymagających ratowania życia,
- wysokie i stale rosnące ceny energii elektrycznej i ciepłej, koszty remontów i modernizacji infrastruktury technicznej,
- ryzyko niezrealizowania niezbędnych dla Szpitala remontów i modernizacji,
- ryzyko konkurencji związane z bliskością innych podmiotów leczniczych świadczących podobny zakres usług medycznych,
- ryzyko w pozyskaniu i utraty kluczowego personelu,
- ryzyko błędu w sztuce lekarskiej.

Sukcesywna oraz systematyczna realizacja Programu Naprawczego w latach 2023-2025 zgodnie z przyjętymi założeniami i wskazanymi działaniami spowoduje, że będzie możliwe osiągnięcie dalszej poprawy kondycji finansowej Szpitala. Powodzenie realizacji Programu Naprawczego w znacznej mierze zdeterminowane jest również przez czynniki zewnętrzne, a w szczególności stabilne finansowanie działalności medycznej ze środków publicznych oraz pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje. Ważnym jest również stabilizacja kadry medycznej.

W przypadku wprowadzenia istotnych zmian w działaniach naprawczych SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie zostanie sporządzona aktualizacja Programu Naprawczego.

Jaworzno, dnia 29.09.2023 r.

Dyrektor
SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie
mgr Gabriela Buczkowska

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 991 z późn. zm.) w przypadku gdy w sprawozdaniu finansowym wystąpiła strata netto, kierownik samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, w terminie 3 miesięcy od upływu terminu do zatwierdzenia sprawozdania finansowego, sporządza program naprawczy, z uwzględnieniem raportu o sytuacji ekonomiczno - finansowej zakładu, na okres nie dłuższy niż 3 lata i przedstawia go podmiotowi tworzącemu w celu zatwierdzenia.

Rada Miejska w Jaworznie uchwałą Nr LV/730/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. zatwierdziła sprawozdanie finansowe Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie za 2022 r.

W 2022 roku Zakład poniósł stratę netto w wysokości 4 893 874,03 zł.

W związku z powyższym Dyrektor Szpitala w ustawowym terminie przygotowała program naprawczy i przedłożyła do zatwierdzenia Radzie Miejskiej w Jaworznie.

Podjęcie przedmiotowej uchwały nie wymaga zaangażowania środków finansowych z budżetu Gminy Miasta Jaworzna. Jest zadaniem obligatoryjnym.

Jaworzno, 31 października 2023 r.

Opracował: Naczelnik Wydziału Zdrowia - Magdalena Tomaszewska